

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUCCINJEVA ULICA 5 — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-36 — Izhaja vsak dan opoldne — Mesečni naročnina 11.— lit, za inozemstvo 15.20 lit
IZKljučNO ZASTOPSTVO za oglašje iz Kraljevine Italije in inozemstva ima
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO
Računi pri pošto čekovnem zavodu:
Ljubljana št. 10-351
CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed
estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Intensi tiri delle artiglierie presso Alamein

Due velivoli nemici distrutti

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica in data di 28 settembre il seguente bollettino di guerra n. 854:
Nel settore nord del fronte di Alamein intensi tiri delle opposte artiglierie. In combattimento aereo un bombardiere nemico è stato abbattuto. Velivoli britannici hanno ieri attaccato Bengasi danneggiando alcune abitazioni.

private e causando 11 feriti tra la popolazione.
Nel cielo di Malta la caccia tedesca ha distrutto uno »Spitfire«.
Un nostro sommergibile non è rientrato alla base. Risulta salvata la maggior parte dell'equipaggio. Le famiglie dei mancanti sono state informate.

Intenzivno delovanje artiljerije pri Alameinu

Dve sovražni letali sestreljeni

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil 28. septembra naslednje 854. vojno poročilo:

V severnem odseku fronte pri Alameinu živahno streljanje obojestranskega topništva.

V letalskih borbah je bil zrušen en sovražni bombnik.

Angleška letala so včeraj napadla Bengasi in poškodovala nekaj stanovanjskih hiš. Bilo je 11 ranjenih med prebivalstvom.

Nad Malto so nemški lovci uničili en Spitfire.

Neka naša podmornica se ni vrnila na oporišče. Večji del posadke je bil rešen. Družine pogrešanih so bile obveščene.

Znanstveniki Duceju

Rim, 28. sept. s. Duce je dobil naslednji brzojav:

»Znanstveniki Italije izražajo, ko pričajo delo na 41. zborovanju Društva za napredek znanosti, svojo globoko hvaležnost Vam, Duce, ki ste hoteli, da bi ob 20-letnici fašistične revolucije iz Rima odmeval glas znanosti, med tem ko se junške Oborožene sile na kopnem, na morju in v zraku hrabro bore za imperialno bo-

dočnost italijanskega naroda. Predsednik Mariano Amelio.«

Seja medministrskega odbora za oskrbo

Rim, 28. sept. s. Danes se je ob 13. uri pod predsedstvom Duceja sestal v Beneski palači medministrski vzporedni odbor za oskrbovanje, razdeljevanje in cene. Delo odbora, ki se je končalo ob 19.30 se bo nadaljevalo v sredo ob 17. uri.

Pospešeno in ojačeno delo za zimsko pomoč

Navodila tajnika Stranke Zveznim tajnikom in ženskim Fašijem

Rim, 28. sept. s. V Odredbenem listu je Tajnik Stranke dal naslednje smernice in navodila tajnikom zvez bortenih Fašijev in pokrajinskih zaupnicam ženskih Fašijev za podporno udeleževanje v zimski dobi:

V prihodnji vojni zimi bo italijanski narod še vedno v vojni in usmerjen z vsemi svojimi silami k zmagi. Velikodušnemu narodu, ki s plemenitostjo svojih krvnih žrtev premaguje vse težave, mora Stranka, ki je izraz narodovih čustev in tolažba njegovih potreb, dati ves prispevek popolne fašistične solidarnosti. Zvezni tajniki naj navodila prilagodijo potrebam posameznih pokrajin in naj jih še pomnožijo ter najdejo najboljše pot, da pridejo v stik z narodom, ki na bojiščih, v tovarnah ter na polju bori boj ter dobiva vojno.

Da je podpora učinkovita, mora ustrezati potrebam, kjerkoli se pojavijo. Nastaja nujnost vedno tesnejšega življenja z narodom in za narod, pri čemer se lahko obsejno uveljavijo ženski Fašiji. Povečati je treba število obiskovalcev in izbrati med Fašistkami one, ki se znajo približati narodu na najboljše način, z dobroto, vljudnostjo in razumevanjem. Ne sme se zanemariti dežele, kamor prihaja pomoč dostikrat prepočasno!

Ženski Fašiji naj nadaljujejo svoje udeleževanje pri podpori oboroženih sil ter naj še pospešijo delovanje pri podpori družinam v poklicanih, pripravijo naj se volnena oblačila za bore in za tiste, ki jih potrebujejo. Pospešiti naj se zbiranje raznih oblačil med premožnejšimi sloji. Delovna središča za zbiranje teh oblačil naj se ustanovijo v ženskih Fašijih za fašistične žene, mlade fašistke in mlade Italijanke. Oblačila naj se predvsem delijo v ljudskih četirih otrokom in starcem.

GIL naj spopolni šolske obrednice in naj jih organizira v vseh osnovnih šolah. Ob-

di naj bo lo skrbno pripravljeni, topli in izdatni. Cim več brezplačnih obedov naj se razdeli. Učenci družin, ki lahko plačajo, naj primerno prispevajo za obede. Pospešiti naj se razdeljevanje šolskih knjig brezplačno, povečati naj se stipendije, pri čemer naj se predvsem upošteva gospodarsko stanje solarjev in dijakov ter napredovanje v šoli. GIL naj bo v stikih z ženskimi Fašiji, pri razdeljevanju oblačil potrebim.

Podpora delavcem naj bo izrečno skrbno opravljena. Podpirati je treba delavske menze v tovarnah, tako da bodo delavci čutili blagodat toplega in izdatnega ter cenenege obede. Delodajalci naj k temu znatno prispevajo. Obrednice naj bodo zakurjene in vodilni ljudje v tovarnah naj zauživajo enake obede z delavci. Podpirati naj se življenje delavcev na deželi, nudi naj se pomoč njih otrokom.

Treba je omejiti do skrajnosti zborovanja, zlasti zborovanja v množicah. GIL naj prireja svoje prireditve v šolah in na prostem, v kolikor to dopušča vreme. Kadarkoli je le mogoče, naj se pomoč nudi na domu. Vsi sedeži Fašijev in pripadajočih organizacij naj bodo stalno odprti, tako da more vsakdo kadarkoli mu je potrebno, govoriti s predpostavljenimi. Poskrbeti je treba, da se racionalna živila razdeljujejo brez zakasnitve, da ne bo pritožb, katerim se je lahko ogniti.

Stranka mora biti povsod navzoča, kjer je potrebno, zlasti tam, kjer je borba najhujša in kjer so žrtve največje. Treba je nuditi narodu duhovno in gmočno pomoč tudi na notranji fronti, kajti tudi tu se narod bori in stranka mu mora na vse načine pomagati. Treba se je lotiti vprašanja zimske pomoči z vsa naglico in načrtno. Vsi hierarhi naj gredo na delo v skladu s potrebami množice in sicer z duhom požrtvovanja in z vero, da je treba vse storiti za vojno in za zmago Mussolinije Italije.

Neomajna zvestoba Madžarske

Velik odmev govora grofa Ciana

Budimpešta, 28. sept. s. Govor grofa Ciana v vili Madami ob priliki obletnice podpisa trojnega pakta, objavljajo listi v celoti in v velikim poudarkom skupno z govori nemškega in japonskega zunanjega ministra. Grof Ciano je, kakor zunanji ministar Nemčije in Japonske, tolažil soglasna čustva ne samo italijanskega naroda, temveč vseh k trojnemu paktu pripadajočih narodov. Beseda grofa Ciana je obsejno odmevala na Madžarskem, kjer globoko občutijo zvestobo do trojnega pakta in sil Osi. Solidarnost evropskih narodov pišejo listi v Budimpešti, je globoko konstruktivna in sloni na krvi, preliti na skupnih bojiščih vzhodne fronte. Ob obletnici podpisa izredno važnega zgodovinskega diplomatskega dokumenta, ki je izraz volje evropskih narodov, ki niso zasluženi angloameriški plutokraciji, je Madžarska preko svojega ministrskega predsednika znova svečano potrdila svojo neomajno zvestobo do sil Osi. Madžarska vidi v trojnem paktu granitni temelj novega reda, ki ga bo zmaga sil trojnega pakta in pripadajočih držav zagotovila. Ev-

ropi. Listi poudarjajo tudi izjavo predsednika ministrskega sveta Kallaya glede vojne v kateri Madžarska sodeluje z vsemi svojimi silami proti boljševizmu. Madžarski narod prenaša z globokim patriotiskim duhom žrtve vojne, dobro vedo, da s tem krepko prispeva k zmagi madžarskega orožja in orožja sil trojnega pakta.

Odmev v Berlinu

Berlin, 28. sept. s. Berlinski večerni tisk objavlja obširne izvlečke iz govora zunanjega ministra grofa Galeazza Ciana. Besede, s katerimi je bilo izraženo globoko prijateljstvo in zavezništvo ter skupna usoda trojnega pakta, posebno podčrtavajo listi, ki opozarjajo na velike politične, gospodarske in kulturne cilje Italije, Nemčije in Japonske, katere hočejo doseči s sedanjo učinkovito vojaško kolaboracijo. Visoko idealne razloge, zaradi katerih se narodi trojnega pakta bore, in katere je v glavnem omenil grof Ciano, podčrtava ves tisk.

V 4 dneh 14 ladij s 104.000 tonami

Novi uspehi podmornic Osi na Atlantskem oceanu — Uničena je bila večina konvoja s prevozom ameriških čet

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 28. sept. Nemško vrhovno vojno poveljstvo je objavilo naslednje izredno poročilo:

Nemške podmornice so na severnem Atlantiku v glavnem uničile v Anglijo namenjeni transport ameriških čet. Zadele so na velik konvoj, ki so ga sestavljali veliki potniški parniki, ki so bili pod močno zaščito natovornih četami, municijo in vojnimi potrebščinami. Po večdnevni hudih bojih so potopile najprej 19.000-tonski potniški parnik z dvema dimnikoma, ki se je po zadetku s 3 torpedi nagnil in potopil. Prav tako so zadele še 17.000-tonski potniški parnik z dvema dimnikoma, ki je po zadetku z 2 torpedoma ob ogromnem ognjenem zublju zletel v zrak. Nadalje sta bila potopljena še ena 11.000-tonska ladija in 1 rušilec v zaščiti konvoja, 2 nadaljnja transportna parnika pa sta bila poškodovana s torpedi. S tem uspehom so podmornice zadale sovražniku hud udarec in potopile v sovražnem prevoznem ladjstvu 3 posebno brze edince s 47.000 tonami, ki jih je običajno uporabljal za posebno važne in nujne prevoze čet.

Druge podmornice so na Atlantskem morju od afriške do ameriške obale potopile še 11 drugih ladij s skupno 57.000 tonami, tako da je sovražna plovlva v zadnjih 4 dnevih zopet izgubila 14 ladij s skupno 104.600 br. reg. tonami.

V septembru že doslej skoro milijon ton

Berlin, 28. sept. s. Po sedmih izrednih poročilih o potopitvah sovražnih ladij, ki so bila objavljena v septembru, so nemške sile potopile skupno 146 sovražnih trgovinskih ladij za 553.000 ton. Ta izredna številka kaže že zdaj, da je bilo v letošnjem septembru potopljenih več ladij kakor isti mesec lani. Izgube so največje, kar jih je bilo zabeleženih v enem mesecu v tej vojni, z izjemo meseca aprila 1941, ko je bilo potopljenih 1.200.000 ton sovražnega brodovlja. Tedaj so bile izgube tako velike zaradi velikih izgub, zadanih Angliji ob umiku angleških sil iz Grčije in v borbah za osvojitve Grčije.

Kako je bil ameriški transport razbit

Berlin, 28. sept. s. O zmagoviti akciji nemških podmornic proti ladjam za prevažanje ameriških čet na Atlantiku se doznajajo iz vrhovnega poveljstva oboroženih sil nekatere podrobnosti. Trije veliki potniški parniki, ki so jih nemške podmornice potopile, so bili tako opremljeni, da so lahko prevažali v celoti 13.000 mož z vsem orožjem. Ladje za prevažanje čet v Anglijo so tvorile konvoj, ki je plul lahko z največjo brzino. Konvoj so spremljali številni rušilci in korvete, ki so bile tako razpostavljeni, da so poveljniki nemških podmornic takoj spoznali posebno važnost teh transportov za sovražnika. Ko je sovražnik ugotovil, da so v bližini podmornice, jim je skušal preprečiti napade s tem, da je plul križem kražem. Opaženo je bilo, da so ladje naglo spreminjale smer celo za 180 stopinj. Rušilci in korvete so takoj pričeli manevrirati ter metati globinske bombe. Kljub temu je bila pri dnevnih napadih transportna ladija tipa »Podkralj Indije« prva zadeta s tremi torpedi. Nekaj sekund nato se je čula strašna detonacija in ogromni črni oblaki so se dvignili nad ladijo, ki se je takoj nagnila ter se prevrnila nato in se potopila s svojimi 19.000 tonami. Ko je podmornica po večurnem zasledovanju s strani sovražnih spremljevalnih ladij, ki so neprestano metale globinske bombe, prišla na površje, je opazila samo še razbitine ladij na morju.

Ostali dve veliki transportni ladji sta bili potopljene ob nočnih napadih. Ena izmed teh ladij je morala imeti razen čet na krovu tudi veliko količino streliva, kajti takoj po zadetju je eksplodirala z groznim truscem. To ogromno ladijo s 17.000 tonami so valovi porili v nekaj sekundah.

Tudi po potopitvi tretje ladje se je nadaljevalo živaho zasledovanje, med katerim sta bili zadeti še dve nadaljnji ladji, katerih potopitve pa ni bilo mogoče opazovati zaradi besne in močne reakcije zaščitnih ladij. Toda tudi proti tem so nemške podmornice izvedle učinkovite napade in potopile en rušilec. Na ta način se je razbilo upanje sovražnika, da bi mogel premagati izredno važno oskrbovalno pot kljub nevarnosti, ki jo predstavljajo podmornice. Skupine nemških podmornic še naprej križarijo v Severnem Atlantiku.

Priznanja bivšega angleškega vojnega ministra

Buenos Aires, 28. sept. s. List »Razon« objavlja članek bivšega angleškega vojnega ministra Hore Belisha, ki je v popolnem nasprotju z vsemi zadnjimi Churchillovimi in Alesandrovimi optimističnimi izjavami. Belisha je izjavil, da je premoč Anglije na morju v zatonu, ter ugotavlja trpko, da je v prvi vojni zadostoval sistem konvojov za obično zmanjšanje izgub brodovlja. To pot so pa prav konvoji vzrok najhujših izgub zavezniškega trgovinskega brodovlja.

Spremljanje konvoja je bilo v prejšnji vojni navadna upravna mornariška zadeva, ki so jo opravila nekatere edince, med tem ko v tej vojni konvoji zahtevajo ogromno spretnost z nosilkami letal, oklopnicami in težkimi križarkami. Belisha podčrtava, da je angleška admirali-

teta smatrala za »zmago« izgubo ene nosilke letal, dveh križark in enega rušilca, da je nekaj parnikov lahko prišlo na Malto. To značilno dejstvo kaže na splošni preokret položaja na morju in utrjuje pomorski položaj Osi na Norveškem, na Atlantiku in v Sredozemskem morju. Belisha označuje zasedbo Norveške za »mojstrsko delo strategije«. Z Norveške obvlada os pomorska pot med Anglijo in Sovjetsko zvezo, kakor obvlada s sredozemskih postojank pota med Anglijo in Srednjim vzhodom. Bivši vojni ministar Belisha žalostno zaključuje svoj članek, trdeč, da je sedanja pomorska vojna popolnoma drugačna kot leta 1917, in da razlika ni v prid Angliji.

Prvi komentariji

v nemških listih

Berlin, 28. sept. s. Za Belo hišo je uničenje konvoja ladij za prevažanje čet in potrebščin, piše »Lokal Anzeiger«, enako izgubljeni bitki. »Nachtausgabe« piše, da je ta nemški uspeh odlično potrdil izjave zunanjega ministra von Ribbentropa glede hudih izgub sovražnika. V berlinskih krogih je današnje izredno poročilo vzbudilo najvišjega zanimanja. Pravi, da je ta uspeh v direktni zvezi z vprašanjem trgovinske tonaže in z vprašanjem druge fronte. Ta konvoj je

moral biti izredna pošiljka čet in potrebščin za brez dvoma zelo nujne namene, zaradi katerih so nasprotniki toliko tvegali.

»Deutsche Allgemeine Zeitung« piše, da je doseženi uspeh tem večji, ker so morale nemške podmornice zaradi močnega spremstva pluti pod vodo z znatno zmanjšano brzino in so se morale boriti z lačjami z mnogo večjo brzino. Znano je, da mora vsak konvoj naravnati lastno hitrost po hitrosti spremljanih ladij. Navadno pa brzina ni nikoli večja od 10 vozlov na uro. Potniške ladje, ki so bile potopljene, so pa imele povprečno brzino 13 in 19 vozlov. Ker so bile ladje nato-vorne s četami, so imeli Američani nedvomno hude izgube. S tem uspehom je bilo skupno z uspehi v zadnjih štirih dneh v drugih predelih Atlantika potopljenih 140.000 ton, kar je hud odgovor na nedavne izjave šefa pomorske urada Amerike, ki je trdil, da so se izgube Amerike na tonazi v zadnjih mesecih zmanjšale.

»Deutsche Allgemeine Zeitung« in drugi listi komentirajo izredno poročilo ter ga spravljajo v zvezo z izjavami nemškega zunanjega ministra glede sedanje ga vojaškega položaja. Ta novi uspeh nemških podmornic, zaključuje list, je takoj potrdil varno in mirno občutje gotovosti v bodočo zmago.

Prodor tudi v severni del Stalingrada

Zavzetje novih postojank v severozapadnem Kavkazu — Sovjetski protinapadi povsod odbiti

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 28. sept. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

V severozapadnem delu Kavkaza so zavzele nemške in slovaške čete v hudih in ogorčenih borbah nove višinske postojanke. Ob obali Črnega morja je nemški brzi čoln potopil 1000-tonski parnik.

V boju za Stalingrad so nemške čete prodrele sedaj tudi v severni del mesta. Doslej osvojeno mestno ozemlje je bilo popolnoma očistoeno sovražnika. Borbe od moča do moča, ki jih vodijo nemški, rumunski in hrvaški oddelki, se nadaljujejo ob uspešnem sodelovanju in pod zruženim ognjem topništva na kopnem in protiletalskega topništva letalstva. Sovražni razbremenilni napadi južno in severno od mesta so se izjalovili.

V srednjem odseku fronte in pri Rževu je bilo razbitih deloma s protisunkji več napadov, ki jih je izvedel sovražnik z močnimi silami. Lastna napadaina akcija se je uspešno nadaljevala.

Jugovzhodno o Ilmenskega jezera so se zrušili ponovni sovražni napadi s hudimi izgubami zanje.

Tudi južno od Ladoškega jezera so bili odbiti ponovni napadi sovražnika v trgovinskih borbah.

Z močnimi silami izvršeni poskus sovražnika, da bi prodrl proti vzhodu preko reke Neve obkoljevalni obroč Petrograda, se je ponesrečil z velikimi izgubami. Stevilo uničenih čolnov se je povečalo na 395.

Na fronti ob Lednem morju je letalstvo podnevi in ponoči obstreljevalo sovjetska letalstva. Nemški lovci so pri tem brez lastnih izgub sestrelili 26 sovjetskih letal.

Ponesrečen sovjetski poskus prehoda čez Nevo

Berlin, 28. sept. s. Glede ponesrečenega poskusa za prehod čez Nevo, o čemer javlja včerajšnje poročilo nemškega vrhovnega poveljstva, se doznajajo nekatere podrobnosti. Da bi dosegli olajšanje na drugih borbenih odsekih, so boljševiki 26. septembra izvedli svoj doslej največji poskus za prekrakevanje Neve. Sovjeti so mislili, da bodo akcijo lahko izvedli iznenada v jutrnji megli, katero so še povečali z umetno meglo. Načrt sovražnika pa je bil takoj prepoznan in številne sovražniške skupine so bile učinkovito obstreljevane. Z uporabo izkrcevalnih čol-

Zmagoviti napadi v kavkaških gorah

Berlin, 28. sept. s. Iz vojaškega vira se doznava, da so nemške in zavezniške čete včeraj izvedle zmagovite napade v severozapadnem Kavkazu. V ofenzivnem sunku, katerega cilj so bile močno utrjene postojanke boljševikov na nekem grebenu, so se razvile izredno hude borbe okrog več utrdb. Po srčiti bitki je bilo 22 utrjenih položajev zavzetih in uničenih.

Druge nemške skupine so prekorčile predel, ki so ga boljševiki močno utrдили in so napadli vrh neke gore, kjer so se Sovjeti razvrstili v obrambo. Tudi planinske čete, ki se bore v visokem gorovju, so zavzele sovražne postojanke. V tih akcijah se je skušalo več sovražnih skupin, ki so izgubile stik z glavnino, zman osvoboditi pred obkolitvijo. Na Tereku je nemška pehota ob podpori letalstva, ki je pripravilo teren četam, vodila z napadi na postojanke in baterije sovražnika silne borbe na grebenu neke močno utrjene gore. Več bunkerjev in topov je bilo uničenih z bombami iz nemških letal. Nemška lovka letala in protiletalsko topništvo so zrušila v področju Kavkaza 15 boljševiških letal.

Lokalni boji pri Voronežu

Berlin, 28. sept. s. Iz vojaškega vira se doznava, da so bili včeraj na mostišču pri Voronežu samo borbe lokalnega značaja v katerih je bila osvojena neka sovražna strateška postojanka ter je bilo ujetih mnogo sovražnikov. Z napadi severozapadno od Voroneža, ki niso imeli nobenega uspeha, je sovražnik izgubil 15 tankov. Nemška letala so uničila postojanke metatecev bomb in prednje sovražne opazovalnice. V napadih iz nižine na zbirališča boljševiških čet, so dosegli poseben uspeh piloti italijanskih lovskih letal.

Sovjeti so izgubili pretekli teden 384 letal

Berlin, 28. sept. s. Doznava se iz vojaškega vira, da so nemški lovci v številnih letalskih dvobojih tudi globoko na sovražnem ozemlju od 20. do 26. septembra v celoti zrušili 340 boljševiških letal, med njimi mnogo letal angleškega in ameriškega izvora. Protiletalsko topništvo je uničilo 35 sovjetskih letal. Z bombardiranjem sovražnih letališč je bilo uničenih nadaljnjih 9 boljševiških letal. Tako znašajo boljševiške izgube v preteklem tednu v celoti 384 letal. V isti dobi je bilo izgubljenih 37 nemških letal.

Angleški strah pred novimi nemškimi letali

Stockholm, 29. sept. s. Strah pred ojačenim letalskim bombardiranjem Anglije narasča iz dneva v dan, poroča londonski dopisnik lista »Allehand«. Angleški strokovnjaki slede z največjo pozornostjo napredku nemškega letalstva, ki brez prekinitve gradi vedno nova in popolnša letala. Mnogo se govori v Londonu o letalih »Me 210«, ki so tehnično znatno boljši kot prejšnji »Messerschmitti 110«. Angleško javnost so razburile tudi vesti o novih letalih tipa »Junkers 86 P« in letalih »Messerschmitt 109 G«, ker se pravi, da lahko operirajo tudi v višini 12.000 m.

Dve predstavi Dopolavora Uprizorjena je bila obakrat Goldonijeva „Gostilničarka“

Ljubljana, 29. septembra. Na pobudo Zveze borbenih Fašistov v sodelovanju s Pokrajinskim Dopolavorom je Filodramatika „E. Duse“ Dopolavora zeleznikarjev iz Trieste pripravila preteklo soboto v drami dve predstavi igre Carla Goldonija „Gostilničarka“.

Prva predstava je bila namenjena vojakom. Tovariši v orožju so jo sprejeli s polnim odobravanjem in izrazili svoje navdušenje z obilnimi aplavzi in odobravanjem. Ob koncu predstave so Filodramatiki razdelili prisotnim cigarete, ki jih je podaril Urad borcev Fašistične zveze. Eksc. Robotti in namestnik generala Montagna sta izrazila čestitke marljivim Filodramatikom in svoje zadovoljstvo po lepo manifestaciji.

Druga predstava pa je bila namenjena

oficirjem, ki bivajo v Ljubljani in italijanskim Dopolavoristom. Gledališče, ki je bilo v vseh vrstah polno zasedeno, je nudilo izjemno velikega dogodka tudi zato, ker je bila to prva predstava v italijanskem jeziku po zasedbi. Občinstvo je uživalo ta izvirni goldonijanski biser, ki je vedno svež in živ in ki so ga igrali vsi igralci brez razlike z veliko spretnostjo, ter nagradilo vse z živahnimi in pristranskimi aplavzi ob koncu vsakega dejanja in tudi pri odprti sceni.

Predstavi so prisostvovali Eksc. Grazioli, armadni poveljnik Eksc. Robotti, Zveznega Tajnika je zastopal Zvezni Podtajnik Capurso, namestnik generala Montagna in drugi zastopniki oblasti.

Važno za lastnike sportnih naprav Obvestilo CONI-a — Obvezna prijava premoženja sportnih naprav

Ljubljana, 29. septembra. Zaupnik CONIja sporoča:

»Na osnovi pooblastila, danega mi z uredbo št. 31 z dne 20. februarja 1942-XX Visokega komisarja in objavljenja v Uradnem listu št. 15, odločam, kakor sledi:

a) Do 15. oktobra 1942-XX mi morajo vse pokrajinske športne organizacije (odbori, zveze, komisariji, društva, skupine, sekcije itd.) sporočiti podrobno, kakšne premoženje in nepremičnine imajo na teritoriju pokrajine. Kot nepremičnine je razumeti zgradbe vsake vrste, zemljišča, gozdove in vode. Kot premoženje je razumeti športna orodja vsake vrste (vključno avtomobilov, motorna kolesa, čolni, puške itd.), orodja, pisalne stroje, pokale in trofeje, arhiv in denar. Za nepremičnine je treba navesti tudi katastralske podatke, natančno lego, gradbene načrte z odnosnimi merami, znesek stroškov za gradnjo in nakup, prepis kupnih pogodb za zemljišča in zgradbe ter fotografije nepremičnin. Za premoženje je treba sestaviti podroben inventar z ugotovitvijo sedanje vrednosti vsakega predmeta, kjer so v trenutku izjave ti predmeti shranjeni in osebni podatki osebe ki jih hrani. Za denar je treba navesti, če je naložen v banki in v kateri.

b) Z dnem objave te odredbe ni dovoljeno kupiti in prodati nepremičnine za športne namene, kakor ni dovoljena uporaba športnih naprav v druge svrhe. Dovoljenja za eventualne oprostitve od tega predpisa bo treba zaprositi zaupnika CONIja, ki jih bo od primera do primera predložil v pregled višjim oblastem.

c) Vse premoženje in nepremičnine, last športnih organizacij, so od danes neposredno izročene zadevnim predsednikom, ki so odgovorni zanje osebno in bodo morali morebitna poškodovanja in primanjkljave opravičiti. Posredna obvestila mi je treba dati za arhive in upravne registre s točno

navedbo kraja, kje so shranjeni, in osebne podatke osebe, ki jih ima po nalogu predsednika eventualno v hrambi.

d) Športne organizacije, ki imajo v najemu od tretjih nepremičnine za športno rabo, mi morajo dati obvestila o njih do 15. oktobra 1942-XX. Navesti morajo vse tehnične podatke, ki se nanašajo na uporabljen športno napravo, osebne podatke lastnika nepremičnine z istočasno priložitvijo prepisa najeminske pogodbe. Sporočiti je treba prav tako eventualne služnosti, ki izvirajo iz najema kakor obveza vzdrževanja naprave v dobrem stanju, nadzorne osebe itd. Prijavo morajo napraviti tudi organizacije, ki uživajo športne naprave brezplačno.

e) Vsi lastniki nepremičnin določenih za športne namene (bazeni, stadioni, športna igrišča, telovadnice, skakalnice, proge, strelšča, šrambe za stroje in orodja, tenis, zavetišča itd.), jih morajo do 15. oktobra 1942-XX prijaviti zaupniku CONIja. Navesti je treba natančen kraj, kje se športna naprava nahaja, katastrske podatke, gradbene načrte z vsemi merili, ki se tičejo športnega dela, celotno vrednost nepremičnine, fotografije, prepise zadnjih pogodb in eventualnih vezi glede lastnine. Prijave se tičejo tudi zemljišč, na katerih stojijo zgradbe, in eventualne obveze za druga društva in oblasti. V prijavi je treba podrobno navesti, če se upravlja naprava neposredno ali pa je dana v najem ali pa prepuščena brezplačno. Navesti je treba, kdo jo uživa, kakšna je najemnina in kakšne so zadnje obveze. Za vse obstoječe pogodbe je treba priložiti prepise.

f) Odgovori, ki bodo prispeli po 15. oktobru ali ki bodo prispeli nepopolni, ne bodo upoštevani. Društva in osebe, ki so odgovorne za neprijavo ali pomanjkljivo prijavo, bodo prijavljene pristojnim oblastem in športne organizacije izključene od kakršnega koli dela.

Za Rossinijev festival Seviljski brivec Odlična uprizoritev z Lipuškom prvič v partiji grofa Almaviva

Ljubljana, 29. septembra. Pred približno 150 leti se je narodil materi operni pevki in očetu gledališčnemu muzikantu v Pesaru sin edinec Gioacchino. Ko so ga poslali v sedanjo šolo, da bi se učil še latinščine in glase, se je upri suhoparnim in nezno dolgodrasnim profesorjem. Postal je tako slab dijak, da so ga profesorji proglasili za dečka brez talenta. Izročili so ga torej v uk kovača a tudi za kovaško obrt ni imel niti trohe zanimanja. Za kazen je moral v kovačnici goniti meh in ga pritiskati z nogami. Ta mučno in sramotno delo ga je izmordilo, da se je vrnil v šolo in se zagrizel v vztrajno učil tudi klavirja, petja in kontrapunkta.

Lepi dečko se je izkazal a homa odličnega pevca ter je kmalu pel na cerkvenem koru in na gledaliških predstavah v Bologni. Nastopal je celo kot solist. Hitro si je našel službo pri gledališču kot korepetitor, t. j. poučeval je soliste in zbor. Spoznal pa je med tem delovanjem, da mu je treba vendarle globlje glasbene izobrazbe, in s 15. letom je stopil na glasbeni licej. Marljivo se je učil, tičal nosen v licejski knjižnici, se seznanjal s skladbami uglednih skladateljev in skrivaj tudi že sam komponiral godalne kvartete in celo maše za sole, zbor, orkester in orgle.

Ko je bil jedva 18 let star, so že vpriporili v Benetkah Rossinijevo prvo opero, a ko je dopolnil svoje 21. leto, je bil ljubljenc vse Italije, in njegovo ime je bilo slavno od Sicilije do Nemčije in Francije. Vsa opera gledališča so uprizarjala njegove opere.

Napisal je ogromno število komičnih in tudi nekaj tragičnih oper, oratorij in razne manjše skladbe za orkester in klavir, pesmi za en glas ali dva glasa, Missa solemnis, Requiem i. dr. Njegova plodovitost je bila prav čudežna. Umrl je sredi novembra 1868 v Parizu, odkoder so njegove telesne ostanke maja 1887 prepešili v Italijo in jih shranili v Firenci v cerkvi S. Croce, kjer počivajo najslavnejši italijanski možje.

Rossinija, genialnega, duhovitega in čudovito naglo ustvarjajočega komponista so nekateri že živga in nato že pokojnega brezmejno oboževali, nekateri pa slepo odklanjali in celo zasmehovali. Marsikaj je padlo v pozabo, a marsikaj je ostalo živo krasto, navdušujoče, dragoceno doslej in ostane nadalje.

Tudi v Ljubljani poznamo Rossinijeve glasbene umetnine s koncertov, gledališča in z raznih priredb za klavir in druge instrumente, z radijskih in gramofonskih podajanj. Ob njegovih skladbah smo imeli marsikaj resničen užitek in Rossinijeva glasbena humornost, blesteča melodičnost, elektrizirajoča temperamentnost in lahkotna igrivost so mu pravi prinesle naslov klasika italijanske muzike in enega najpopularnejših opernih komponistov vseh časov.

Njegova komična opera »Brivec seviljski«, se zmerom »prva nedovršena« moštvo vseh buffaopera, se drži z nezmanjšano priljubljenostjo od februarja 1816. dalje na repertoarjih vseh opernih

gledališč. Tudi v naši Operi je vedno močna priljubljenost. Razkošno bogastvo dražestnih melodij, ljubeznivi humor ter dramatična efektstnost dejanja in oseb, zajeti iz Beaumarchaisove veseloligre, nam nudijo vedno iznova občutek lepote in duhovite zabavnosti, da požene celo najbolj čmernega poslušalca v zadovoljen smeh.

Heinrich Heine je bil pesnik in oster kritik, a je zapisal: »Rossini, divno maestro, Helios Italije, ki razširja svoje zvečne žarke preko sveta, odpusti mojim rojakom, ki te sramote po papirjih in pivnikih! Jaz pa se radujem svojih zlatih tonov, tvojih melodičnih luči, tvojih blestečih metuljčjih sanj, ki me obkrožajo tako ljubeznivo in me kakor »nice gracij poljubljajo srce! Odpusti mojim ubogim rojakom, ki ne vidijo tvoje globine, ker jih pokrivaš z rožami, in ki jim niso težak od samih misli in dovolj temeljit, ker frfola tako lahkotno, tako božansko okriljen!«

Zato je bilo prav, da smo za »Rossinijev festival dobili zopet »Brivca«. Uprizoritev je bila odlična, saj Betetov Basilio in Jankov Figaro sta močni in krasni kreaciji, ki bi delali čast največjemu odru ter je podajanje opere v celoti vredno vsega priznanja. Zanimiva pa je bila nova uprizoritev, ker je pel prvič partijo grofa Almaviva mladi tenor začetnik J. Lipušček. Zopet je dokazal, da je vrlo muzikalen, pevski talent in pristen odskri človek, ki napreduje skokoma. Najbolj kofljivo prvo dejanje je podal zelo zadovoljivo in tehnično izumetničene točke z arijo naravnost presenetljivo lahkotno in brez upora. Njegov prozni lirski tenor bo za podobne naloge prav umesten. Ko dobi s časom njegov neveliki, a zmerom krepko prebojni glas v višjih še več moškega značaja, njegova osebnost primeren tehtnost in njegova igra z večjo rutino več ljubeznivosti, bo Lipušček za naš repertoar zelo uporaben pevec. Držal se je vseskozi odlično, brez treme in ni izdajal začetnika v nobenem prizoru.

Sonja Ivančičeva je bila Rozina, prikupna v vsem nastopu, vestna in točna s svojo koloraturo, zopet zdrava in docela sposobna svoje težke pevске stroke. Želim ji le še več toplote v podajanju, več srca v tonih in pa večje jasnosti v izgovarjanju teksta.

Vobče je bila nekdanj pretrirana komika dokaj omiljena in če jo še zmanjšajo, bo za opero še boljše.

Opera je bila nabit polna dopolavoristov in delavstva iz raznih ljubljanskih tovarn. Vstopnice so bile razprodane že v soboto dopoldne. Predstavo so s svojo prisotnostjo počastili tudi Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino Eksc. Emilio Grazioli in njegova gospa, zastopniki Eksc. Poveljnika Armijskega Zbora, Zveznega tajnika, župana in zastopniki mnogih drugih visokih oblasti ter osebnosti umetniškega in literarnega sveta.

Predstava je izredno ugajala, žela gromovite aplavze in prinesla solistom dobi zaslužnega cvetja. Dirigent Zebre je dal uprizoritvi ves svoj temperament, solisti in zbor pa vso svojo pozornost. Tako smo imeli v polni hiši zares prav lep večer.

Fr. G.

Predavanje prof. Damianija v Italijanskem inštitutu

Institut za Italijansko kulturo v Ljubljani opozarja učence konverzacijskega tečaja, da v torek, 29. septembra, popoldne ne bo poka, ker bo ob 19. na sedežu Instituta (Napoleonov trg 6/I) imel predavanje gr. off. prof. Enrico Damiani. K predavanju so vabljeno vsi oni gojenci ki že dovoli obvladujejo italijanski jezik in lahko sledi izvajanjem predavatelja.

Znižanje starostne meje za sprejem v železniško službo

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino olreja na podstavi člena 3. kr. ukaza z dne 3. maja 1941-XX št. 291, glede na svoje navedbo z dne 20. aprila 1941-XX št. 2, glede na bivši jugoslovanski zakon o železnica javnega prometa z dne 23. junija 1930 in smatrajoč za nujno potrebno zagotoviti redni promet na železnica Ljubljanske pokrajine:

Cl. 1. Izjemno od določb člena 73. zakona o železnica javnega prometa se za dobo, dokler trajajo izjemne razmere zaradi vojne, pooblašča železniška uprava, da sprejema v samostojno izvrševalno službo tudi mladeniče z manj ko 21 leti — a ne manj ko 18 leti — če ustrezajo sicer vsem ostalim pogojem, ki jih predpisuje zakon.

Cl. 2. Ta naredba stopi v veljavo z dnem objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana, 22. septembra 1942-XX.
Visoki komisar Emilio Grazioli

Razpust Protituberkulozne lige v Ljubljani

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je smatrajoč za potrebno, da se preuredi protituberkulozna služba pokrajine, odločil: Protituberkulozna zveza v Ljubljani se razpušča.

Pokrajinski zdravnik dr. Karmel Balistretti se imenuje za izrednega komisarja za likvidacijo Zveze z naloge, da preuredi zadevno službo.

Ta odločba je takoj izvršna in se objavi v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana, 16. septembra 1942-XX.

Visoki komisar Emilio Grazioli

Izpred okrožnega sodišča

Razprava o odgovornosti za posledice avtomobilske nesreče med Vevčami in Ljubljano — Žrtev terja visoko odškodnino

Ljubljana, 29. septembra. V ponedeljek je sodil sodnik poedinec okrožnega sodišča dr. Rant. Najzanimivejša je bila razprava o odgovornosti za posledice avtomobilske nesreče, ki se je zgodila lani 1. oktobra med Vevčami in Ljubljano. Obtožnico je zastopal državni tožilec Branko Goslar, tako obtoženec kakor oškodovanec sta imela vsak svojega pravnega zastopnika.

Na Teharjih pri Celju rojeni 26 letni izdelovalec perila Anton M. ima za potrebe svojega obrata svoj avtomobil in soferja. Čeprav ni imel oblastnega dovoljenja, je večkrat sam sofiral. Tako tudi usodnega dne, ko so avto, star Ford na visokih vzmeteh, preizkušali na cesti do Ježice, ker so ga predelali na pogon z ogeljem. Kakor so izpovedale priče med razpravo, je avto zaradi predelave postal bolj labilen, kar je doprineslo nedvomno tudi svoj delež k nesreči. Preizkusna vožnja je potekla srečno. Popoldne so šli v Dobrunje in ko so se vračali proti večeru v Ljubljano, so v avtomobilu sedeli štirje: obtoženec, ki je sofiral, njegov sofer Zagar, lastnik generator delavnice Cizerl in delavec Zavadlal. Za nekaj trenutkov so se ustavili v Vevčah, nato pa nadaljevali pot proti Ljubljani.

Sredi poti se je zgodila nesreča. Tik za ovinkom, ki je nepregleden zaradi skupine hiš, se je nenadoma pojavil pred avtomobilom kmečki voz, ki ga je voznik pravkar obračal. Razprava ni pojasnila vseh podrobnosti poteka dogodkov. V glavnem je bilo tako, da je obtoženi pospešil brzino in tik ob robu ceste švignil za las mimo voza, ki ga je voznik rnil proti sredi ceste. Čim je ta nevarnost minila, so obtožencu popustili živci, izgubil je oblast nad krmilom in zaradi premočnega zakokreta se je avto prevrgel.

Izpod prevrnjenega vozila so se najprej izklopali obtoženec, Zagar in Cizerl, med tem ko se Zavadlal ni mogel rešiti sam. Najtežje poškodbe sta odnesla sofer Zagar in, kakor dokazuje sam, Zavadlal. Z vsemi se je obtoženec pobotal in jim plačal odškodnino, ni se pa hotel pobotati z Zavadlalom, trdeč, da so poškodbe, ki zanje trdi Zavadlal, da jih je dobil pri nesreči, drugega izvora.

Zavadlal se je za odločitev obrnil že na civilno sodišče in terjal odškodnino menda 18.000 lit. Za nesrečo je pa relevantna tudi kazenska odgovornost. O obeh se je razpravljalo na ponedeljkovi razpravi.

Obtoženec je izjavil, da se ne čuti krivega. Če ne bi bil voznik, kakor je, in bi morda zavril, bi se zgodila še večja nesreča. Avto bi bilo zaneslo naravnost v voz in konja in bi bile posledice že hujše. Cesta je bila vlažna, mastna. Trdil je, da je bil poškodovan samo Zagar, med tem ko je Zavadlal še celo pomagal pri spravljanju avtomobila na cesto. Zdravniki so ugotovili, da ima Zavadlal poškodovana rebra in roko. Obtoženec meni, da te poškodbe niso v nobeni zvezi z incidentom. Vozil je z brzino največ 40 km.

Kot priča zaslišani Zavadlal je živahno in prepričljivo opisoval potek nesreče. Zadrževal je, da se je prvi hip onesvestil in da se je zavedel šele, ko mu je nekdo ponudil kozarec vode. V bolnici je bil dva meseca. Po nesreči so nadaljevali pot z drugim avtomobilom. V Ljubljani mu je pomagal priti do doma nek njegov znanec železnikar. Po njegovem je bila cesta suha, ker je ves dan sijalo sonce.

Priča Cizerl ni izpovedal nič bistvenega. Za večino svojih odgovorov je bil negotov. Najvažnejša je bila izpoved soferja Zagarja, ki je potek nesreče opisal delno drugače kakor Zavadlal. V končni posledici se je avto prevrnil zato, ker je obtoženec preveč zakrenil krmilo. Na vprašanje, ali bi bil on zvozil brez nesreče, je pritrdil. Obtoženec je izgubil prisotnost duha in to je bilo odločilno. Možnosti sta bili namreč samo dve: karambol z vozom ali pa zapeljati avto s ceste v ajdo. Če bi bil obtoženec ostal hladnokrvn, bi bil raje

Postavitev Slov. planinskega društva pod nadzorstvo

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je smatrajoč za umestno, la se nadzoruje poslovanje Slovenskega planinskega društva, odločil:

Slovensko planinsko društvo se postavlja pod nadzorstvo Visokega komisarja, ki ga bo izvrševal po svojem odposlancu.

Komisarjevemu odposlancu je naloga, da nadzoruje delovanje in imovino tega društva. Brez odobritve komisarjevega odposlanca se ne smejo opravljati nikakršni posli, tudi ne navadni upravní posli.

Za izredne upravne posle je potrebna prehodna odobrite Visokega komisarja. Za komisarjevega odposlanca se postavlja fašist dr. Karlo Čuršič.

Ta odločba je takoj izvršna in se objavi v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana, 25. septembra 1942-XX.

Visoki komisar Emilio Grazioli

Dovoljenja za potovanje iz Ljubljane

Po zadevnem razglasu pristojne oblasti se od včeraj izročajo prošnje in dvigajo dovoljenja za kretanje po Ljubljanski pokrajini in za iznozemstvo samo v vojašnici Viktorja Emanuela v Metelkovi ulici št. 2.

Uradni dnevi so: ponedeljek, sreda in petek. Prošnje se sprejemajo samo od 9. do 11. dovoljenja pa je mogoče dvigniti le od 14. do 16.

Dovoljenja bo mogoče dvigniti, nečeloma, ne prej ko toden dni po izročitvi prošnje. Ista pravila veljajo za dovoljenja potovanj v Kraljevino.

Racionirana živila za oktober

Prehranjevalni zavod Visokega komisarjata za Ljubljansko pokrajino sporoča: Mesečni obrok naslednjih racioniranih živil se z mesecem oktobrom spremeni, in prejemajo potrošniki na živilske nakaznice: riža 500 g, tresetnin 1.500 g, olja 2 dcl, ostalih hranilnih masčob 200 g.

zapeljal v ajdo. Priča je zanikala, da bi bil Zavadlal v nezvesti in povedala je, da je pomagal potiskati vozilo na cesto.

Po vsem poteku razprave je ostalo še marsikaj nejasnega. Bil bi potreben ogled na licu mesta, pa tudi zaslišanje kmeta, ki je obračal voz. Na predlog državnega tožileca je sodnik odločil, da bo zaslišal sodnega izvedenca Stolfo in je zato preložil nadaljevanje razprave na 22. oktober.

Huda pokora zaradi nakupa ukradene masti

Anton in Ljudmila sta se izgovarjala, da nista vedela, da je Pečarič nepošten. Poznala sta ga že od prej vedno kot poštnega delavca. Dejal jima je, da je mast prinesel z Dolenjske, kjer je zaklal prašiča. Prestopek po uredbi o cenah so vsi trije priznavali.

Anton Z. je bil po 333-1 kz in čl. 6 in 7 uredbe o cenah obsojen na 15 dni zapore in 100 lit denarne kazni, Ljudmila po 333-1 kz na 10 dni zapore in trgovcu V. pa po uredbi o cenah na 7 dni zapore in 50 lit denarne kazni. Vsi trije so prijavili priziv.

Obtoženci niso samo izgubili skoro 2000 lit — mast jim je vso zaplenila policija in vrnila lastniku — temveč so bili tudi prav občno kaznovani. Vsi so starejši, zreli ljudje, ki doslej še nikoli niso imeli opravka s sodnijo!

Z Gorenjskega

— Kranjsko okrožje za zimsko pomoč. Tudi v Kranju je bila odprta za veliko manifestacijo v stranknem domu akcija za zimsko pomoč v letu 1942-43. Za uvod je igral godalni orkester pod vodstvom kapelnika Ungerja. V nabito polni zborovalnici se je zahvalil okrožni vodja Kuss sotrudnikom in zborovalcem za delo v lanskim zimsko vojni pomoči in pozval prebivalstvo Gorenjske, naj z dejanji in delom ponovno dokaže, da je pripravljeno opravičiti zaupanje, ki ga ima do njega Gauleiter. Okrožni vodja urada Kmetič je potem poročal o lanskim zimski pomoči v kranjskem okrožju. Do 31. marca je vrgla zbirka 491.621,71 mark, za nemški Rdeči križ pa 148.958,17. Prebivalstvo kranjskega okrožja je tako darovalo od 1. januarja do 31. avgusta tek. leta 640.579,87 mark ali 8,46 na vsakega prebivalca. Pri poličnih zbirkah za zimsko pomoč so dosegle krajevne skupine Golnik in Škofja Loka mesto po enkrat. Kranj-mesto in Kranj-okolica po dvakrat najvišje vsoto v okrožju.

— Večerne pogovore je treba prijaviti. Vedno večje število medkrajevskih telefonskih pogovorov povzroča v večernih urah težkoče v medkrajevni telefonski službi. Iz obratno tehničnih razlogov je treba večkrat preložiti prijavne čase za čenejske nočne pogovore. Zato je treba prijaviti medkrajevne telefonske pogovore, ki naj bi se vršili med 19 in 24 po nižnjih pristojbinah že čez dan najkasneje do 19.

— Enotna skrb in oskrba dojenčkov. Za poenotenje skrbi in oskrbe dojenčkov in malih otrok v posvetovalnicah »Mati in otrok«, oskrbovališč dojenčkov in odgovarjajočih naprav je minister narodnega zdravja dr. Conti odredil, da so v vsaj državi obvezne enotne zdravstvene pole za dojenčke in malega otroka. Vsi državni in občinski uradi in stranka se morajo v bodoče posluževati teh zdravstvenih pol.

— »Zadružar«, glasilo Nabavljalne zadruge železnikarjev Ljubljanske pokrajine, je pravkar izšel (9. številka) in prinaša precej zanimivega gradiva in številne važne vesti za zadružnike. Objavljen je obširnejši članek »Iz predgovorine zadružništva«. S posebnim zanimanjem bodo gosposinje prebrale poučni članek ing. H. Repiča »Najmanjši sovražniki in prijatelji gospodinjic«. Revija ima tudi zdravstveno rubriko. V rubriki »Naši slavni možje« je ob tej priliki objavljen življenjski A. M. Slomška. Nadaljuje se mono-

grafija »Ljubljancina (D. Vahen). Med zadružnimi vestmi se zadružniki pouče, kaj jim nudijo njihove prodajalne.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Torek, 29. septembra: Mihael
DANAŠNJE PRIREDITVE
Kino Matka: Poslednji ples
Kino Sloga: Glas v viharju
Kino Union: Očka za eno noč
Razstava akad. slikarja Tineta Gorjupa v Jakopičevem paviljonu odprta od 9. do 18.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9, Ramor, Miklošičeva cesta 20, Murmay, Sv. Petra cesta 78.

ŠAH

V Monzkovem je zmagal dr. Aljehin

Medtem ko še nimamo na razpolago podrobnih podatkov, kako so se končala posamezna kola druge polovice monakovskega šahovskega turnirja za prvenstvo Evrope, razen teh, ki jih navajamo spodaj, smo zvedeli po zvešni poti, da je z 8½ točkami zmagal svetovni prvak dr. Aljehin. Ne tajimo, da smo tak izid pričakovali in da bi nas drugačen močno presenetil, kljub temu, da je Aljehin v prvi polovici turnirja pokazal nekaj šibkih trenutkov. Toda z njegova zmaga nad Keresom, ki je po našem mišljenju bil edini sposoben Aljehina izpodrinuti z zmagovitega mesta, je pokazala, da za sedaj še ni misliti na Aljehinov poraz. Upoštevati je treba seveda, da turnir, čeprav je zbral predstavnike mnogih držav, ni bil najbolje zaseden in da je še mnogo mojstrov, ki bi mnoge od sodelujočih polnovredno nadomestili.

Rezultati domestri kola nam niso znani, pač pa nekateri iz osmega. V osmem je Keres izgubil proti Richterju. Ker je Aljehin istočasno remiziral s Foltysom, se je tehnična zmaga že nagibala na njegovo stran. Bogoljubov je premagal Rabarja, ki je v tem turnirju zaigral zelo izpod svoje običajne višine. Stoltz je premagal Relistaba, igri med Barcoz in Jungom ter Napolitanom in Rohačkom pa sta se končali neodločeno.

V devetem kolu je Aljehin imel za nasprotnika Junga. Mladi mojster, ki mu je nekdo že uspelo poraziti svetovnega pravaka, se je upiral Aljehinu sest ur, nazadnje pa se je moral predati. Medtem ko je Aljehin zabeležil tako celo točko, so se morali njegovi največernejši tekmeči zadovoljiti s pol točke. Remis so se končale partije med Foltysom in Relistabom, Keresom in Stoltzom ter Bogoljubom in Napolitanom. Richter je premagal Rohačka in Barcoza Rabarja.

V desetem kolu je Aljehin premagal Rabarja po 27. potezi. Keres je zlomil odpor Foltysa, Richter pa je dosegel že četrto zaporedno zmago, tokrat proti Napolitanu. Presenečenje je bila zmaga madžarskega mojstra Barcoza proti Bogoljubovu. Jungo je končno odpravil Relistaba. Pred zadnjim kolom je bilo stanje naslednje:

Dr. Aljehin 8 točk, Keres 7, Bogoljubov in Richter 6½, Foltys 6, Barcoz in Jungo 4½, Relistab 4, Stoltz 3½ (1), Napolitano 3½, Rohaček 3 (1), Rabar 2 točki.

Aljehinu je pretila delitev prvega in drugega mesta samo v primeru, če bi izgubil proti Bogoljubovu, Keres pa je zmagal proti Jungu. Ker pa je Aljehin z Bogoljubovom remiziral, je bil že izven dosegljivosti za Keresa in mu je pripadalo prvo mesto in zmaga.

V kvalifikacijskem turnirju je predzadnje kolo še vedno vodil Šved Danielsson s 7 pred Nemcem Müllerjem s 6½ točke.

Iz pokrajine Gorizia

— Ponedeljek, 30letna gospodinja Elma Bonfani iz Rastella 8 se je pomekla z vrela vodo po obeh rokah. Desno podlahtnico si je poškodoval pri padcu 50letni Ivan Klemse iz Samarije di Rifemborgo, 40letni Josip Josip Cerebizi iz Valfredde je padel s kolesa in dobil poškodbe na ramah. Vsi trije ponesrečenci se zdravijo v gorizjski bolnišnici Brigata Pavia.

— Prošenje v Mirni. Na god Zalostne Matere Marije so bile v novi cerkvi S. Grado di Merna tradicionalne cerkvene slovesnosti, h katerim so prispeli številni romarji iz gorizjske pokrajine, pa tudi iz drugih pokrajin.

S Soodnie Štajerske

— Celjsko diletanško gledališče v Rogatu. Na svoji turneji po celjskem okrožju je nastopilo celjsko diletanško gledališče tudi v Rogatu, kjer je vpriporilo veseligr »Blažišče svojega očeta«. Gledalcev se je zbral okrog 2

Pričetek intimnih glasbenih večerov

Odlični pianistki M. Bizjak-Valljalo ter S. Hrašovec sta z dovršenim izvajanjem izbranih dvoklavirskih skladb pripravili ljubljanskemu glasbenemu občinstvu prijetno presenečenje

Ljubljana, 29. septembra. Pod okriljem Glasbene Matice sta izvajali slični slikovit ter dobro pretehtan koncertni spored na dveh klavirjih naši odlični pianistki, izvrstni umetnici Marja Bizjak-Valljalo in Silva Hrašovec. Obe umetnici vršita s temi svojimi nastopi glasbeno poslanstvo, saj nam na vsakem svojem koncertu v dovršeni skupini klavirski solisti razodevata mnoge lepote iz obilnega bogastva klavirskih skladb. S svojim sročnim koncertom sta otvorili vrsto intimnih glasbenih večerov v novi glasbeno kulturni sezoni. Pobuda takšnih intimnih večerov se zdi zelo posrečena, saj vama ne posegajo samo spoznavanja spretnosti ter samostojnega glasbenega mišljenja naših reproduktivnih glasbenih umetnikov, marveč nam omogočajo postopno, smiselno seznanjanje našega glasbenega občinstva z domačo in svetovno glasbeno literaturo, z njenimi najlepšimi dragotinami ter vrednotami. Zanimanje glasbenega občinstva pritegujejo v posebni meri klavirske skladbe, saj pripada po Lisztu klavirju prvo mesto v hierarhiji instrumentov. Ta važnost in popularnost klavirja poteka iz harmonične sile, ki z njo klavir izključno razpolaga. Zaradi tega ima ta instrument tudi sposobnost, da zajame in v sebi osredotoči vso umetnost tonov. V obsegu svojih sedmih oktav zajema celoten potencial orkestra, deset človekovih prstov zadošča, da proizvajata harmonije, ki jih sicer lahko samo zveza stotin izvajalčin.

V svoj sročni spored sta uvrstili same bisere iz tiste glasbene literature, ki je namenjena izvajanju na dveh klavirjih. Najprej sta izvajali dve skladbi skladateljice Aleksandra Longo in sicer ubrane »Variacije na Mozartovo temo« ter po »Klokočino« in živahno, blagovestno »Malo mito« v treh stavkih. Kakor v vseh drugih skladbah, tako kaže Alessandro Longo, ki se v svojem snovanju zelo približuje Ivanu Sgambattiju ter Josipu Martucci, tudi v obeh navedenih polno melodičnih in do neke mere precej samostojnih v zasnovi tonov.

Sledila je »Stara norveška romanca« znamenitega norveškega skladatelja Edvarda Griega (1843-1907). Obe klavirski umetnici sta jo podajali z občutjem in velikim tehničnim znanjem. V svoji reproduktivni interpretaciji sta verno podčrtali prvine nežnosti, lirčne zasanjivosti, tople čustvenosti, pa tudi zanosne ognjevitosti ter široke razgibanosti, ki prepletajo izredno mikavno skladbo. »Saverni Chopin«, kakor je Griega nazval Bülow, je črpal pri svojem ustvarjanju iz norveške glasbene folklorne. Vsrkal je vase vse nežnosti in trdote, vse ritmične in melodične posebnosti, ki jih odkrijemo v značilni norveški spevnosti, norveških plesih in napetih. Sledove te folklorne, glasbene slikovitosti izluščamo lahko v »Stari norveški romanci«, kjer se zaporedoma menjujeta ritem in tem-

po. To velja tudi za vse Griegove najbolj znane skladbe od scene iz »Olafa Trygvasona« pa do violinskih sonat in glasbe k Ibsenovemu »Peeru Gyntu«.

Posebno zanimanje je bilo med številnim glasbenim občinstvom za izvorno domačo dvoklavirsko skladbo »Nizki rej, čista ljudskih plesov«, ki jo je nalašč za ta koncert na dveh klavirjih napisal skladatelj M. Tome. Ob veselo, naglo zaborečih poskočnih zvokih, ki so se utrinjali izpod čarodejnih rok obeh izvrstnih pianistik in ki so tako polno zveneli, smo razbrali starinske, folklorne sestavine plesnih sprevov in pesmi, ki tvorijo starodavno tradicijo nizkega reja. Skladatelj je v oblikovno in vsebinsko dognani gradnji prispeval skladbo, ki bo trajne, umetnostne važnosti v naši domači dvoklavirski literaturi. Občinstvo je še s posebno zbranostjo prisluhnilo tem vedrim, slikovito ubranim zvokom ter se oddolžilo skladatelju ter izvajalkama s posebno prisrčnim aplavzom.

Tudi slavni skladatelj orgelskih skladb Josip Rheinberger (1839-1901), ki speda v krog monakovske šole, je bil na sporedu. S. Hrašovec in M. Bizjak-Valljalo sta si iz njegovih številnih umetnin izbrali njegov »Koncert«, ki ga odlikujejo umetnostna resnobnost, lepota melodij in klasična ubranost. Pianistki sta s svojo Rheinbergerjevo »Koncerta«.

Ob zaključku sta dovršeno zaigrali nežno, čustveno »Romanco« in temperamentno, razgibano »Tantelo« Sergeja Rahmaninova. Mehka, »pila sanjavo« iz »Romance« se bogato dopolnjuje z zanosom »Tantela«, pričarane iz italijanske melodijske sredine. Viharni finale je slovesno zaključil posrečeno izbrani, sijajno izvajani spored.

Prof. Marta Bizjak-Valljalo in prof. Silva Hrašovec sta s svojim sročnim koncertom želi nov, prodoren uspeh. Njuna klavirska solista je bila ves čas skladna, učinkovita, smiselna. Pri obeh pianistkah, umetnicah se opaža sovrzvoje umetnostnega občutja in ročne spretnosti, čustvenega znanja in tehničnega znanja, glasbene poglobljenosti ter biserne prečiščenosti tonov, ki tako sproščeno, lahko in vro izpod njihovih neizrečeno prožnih prstov. Arhastično obvladovanje klavirskih tipk se ob vsaki skladbi odplaja z razsežnostjo njunega umetnostnega hotenja ter razpoloženja.

Kontakt med obema pianistkama ter občinstvom, ki je popolnoma zasledilo malo fiharmonično dvorano, je bil ves čas zelo intenziven. Nudili sta mu s svojo umetnostjo užitka poln večer, zato sta bili deležni iskrenega priznanja, ki je bilo ob zaključku tako navdušeno, da sta morali dodati. Sličnih večerov si še želimo. Med občinstvom so bili tudi številni skladatelji in kulturni delavci, navzočni so bili tudi ravnatelj Italijanskega kulturnega instituta prof. dr. A. Budrovich, prof. Urbani ter predsednik Glasbene Matice dr. V. Ravnihar.

DNEVNE VESTI

— Veliko neurje nad Flume. V petek jutraj se je nad Flume zneslo neurje. Padlo je izredno mnogo dežja, vmes je zapovrstjo treskalo in grmelno. Podobno neurje je bilo nad Flume že prejšnji teden. Kakor takrat je tudi sedaj povzročilo manjšo škodo. Med drugim je bil nad eno uro prekinjen tramvajski promet. Precej škode je neurje prizadelo telefonskim napeljavam, ki jih je na več krajih potrgalo.

— Pri ribolovu je utonil. V soboto proti večeru je na Flume nek neznanec hotel loviti ribe s splava, zasidranega v morju ob Abruskem nabrežju. Gledalci so opazili, kako je nenadoma padel v morje, ne da bi se več pojavil na morski površini. Obveščeni reševalci so storiili vse, da bi ga rešili. Vendar niso mogli do večera najti niti njegovega trupla. Zdi se, da je vzrok nesreče nenadna slabost.

— Detektiva, ki jo je zasliševal, je napadla. Lastnik tvrde Perotti, optik Casare Antonio v Savonji je pred dnevi opazil, da mu je iz nekega predala v njegovem stanovanju izginilo 20 bankovcev po 1000 lir in več zlatnine. Tatvine sta bili osumljeni njegova sluginja 51-letna Katarina Siri in njegova hči, trgovska pomočnica. Obe sta dejanje tajili. Mati pa se ni zadovoljila samo s tem. Med zasliševanjem je tako nevarno napadla detektiva, da mu je prizadelala več ran. Detektiv je moral iskati pomoči v bolnici. Obe ženski sta bili aretirani.

— Rešitev treh brodolomcev po 36 urah. Iz Terminja Imerešja pri Napoliju poročajo o dramatičnem reševanju treh brodolomcev, 36 ur potem, ko se je prevrnila neka ribiška ladja. Gre za jadralno, ki ji je poveljeval 75-letni Sante Dante. Z njim so bili na krovu njegov sin Ivan in mornarja Balestrini in Sanfilippo. Ladja je bila namenjena na ribolov v Porticelli. Med potjo jo je nenadoma zajel velik vihar in jo prevrnil. Sanfilippo je kmaul omagal in utonil. Ostalim trem je uspelo po obupnih naporih znova obrniti ladjo in rešili so se na njeno dno. Tako so ostali 36 ur predani na milost in nemilost viharju in valovom. Za rešitev niso imeli izgledov, razen, da so zaupali slučajju. Ko so bili že skoro popolnoma izčrpani, jih je res slučajno opazil motorni čoln, ki ga je vodil Marij Longhi, ki mu je uspelo kljub težki borbi z viharjem vse tri brodolomce rešiti.

— Solški urnik v milanski pokrajini. Tudi v milanski pokrajini bodo šole začele s poukom 1. oktobra. Splošno se bo pouk začel vsako jutro ob 9. urah, ravnatelj zavodov, posebno tehničnih, pa so pooblaščenec odrediti začetek pouka za svoje področje že ob 8.45 oziroma celo že ob 8.30. Spored začetka bo v splošnem tale: od 8.30 do 8.45 se bodo zbirali šolarji pred šolo, od 8.45 do 9. bodo vstopali v šolo in ob 9. se bo začel pouk. Konec pouka bo ob 13. V popoldanskem pouku šolska vodstva ne smejo prekoračiti 16.30 ure, zlasti ne od 15. novembra naprej.

— Sestanek senatnega finančnega odbora. V Rimu se je pod predsedstvom senatorja Bevilacqua sestel finančni odbor senata, ki je z aklamacijo odobril

vojne stroške za Kr. mornarico. Razen tega se je odbor izrekel za nekatere spremembe zakonskega načrta za plačevanje taks in pristojbin ter za legalizacijo podpisov.

— Tri leta strogega zapora za usmrtnih lastnega otroka. Pred okrožnim sodiščem v Genovi je bila neka 38letna Nella Ricetti obojena na 3 leta strogega zapora, ker je kmalu po porodu usmrtila svojega otroka. Njen moč je bil odsoten. Sodniki ji niso priznali olajševalne okolnosti častnih okoliščin.

— Cene ovčjega sira v pokrajinah Venezie Giulie. Kmetijsko ministrstvo v Rimu je določilo naslednje cene za ovčji sir rimskega tipa v pokrajinah Venezie Giulie (prva cena velja za prodajo na debelo, druga za prodajo na drobno): Udine 19.50 in 22.30, Flume 19.50 in 22.20, Pola 19.50 in 22.10, Gorizia 19.50 in 22.20, Trieste 19.50 in 22.40 ter Zara 19.55 in 22.10.

— Prodaja netipiziranih samovozne Korporacijsko ministrstvo je odredilo, da smejo proizvajalci svilenih in polsvilenih samovoznic izdelovati odsele samo tipizirane vrste. Določeni so tudi termini do kdaj smejo proizvajalci trgovci na debelo in prodajalci na drobno prodajati netipizirane samovoznice. V trgovinah na drobno bodo naproday do 30. novembra. Tksniz za samovoznice predpisane po ministrstvu je sedem vrst in bodo stale 30, 30.65, 31.40, 34.20, 18.20, 22 in 26.80 lire po kakovosti in tankanju. Prav tako so bile izlane posebne odredbe glede moških spodnjih hlač in srajc. Tudi za te velja termin, da se smejo prodajati v trgovini na drobno netipizirane vrste samo do 30. novembra.

— Senator A. Castellani zdravstveni svetovalec pri vrhovnem poveljstvu. Generalni poročnik zdravstva v rezervi senator prof. Aldo Castellani je bil imenovan za visokega zdravstvenega svetovalca pri Vrhovnem poveljstvu.

— Italijanski in nemški zdravnik v Napoliju. Na sedežu Kr. Družbe v Napoliju so se sestali italijanski in nemški zdravnik, da počastijo Emila von Behringa. Uvodoma je predsednik italijansko-nemškega združenja očrtal naloge tega zdravniško znanstvenega sestanka. V imenu nemških zdravnikov je spregovoril dr. Uhlenhut iz Freiburga, nakar je rektor prof. Auricchio prikazal zasluge in pomen Emila von Behringa na znanstvenem torišču. Sledile so številne znanstveno medicinske razprave o sodobnih zdravniških preizkusih in aktualnih metodah v vojnem zdravljenju.

— Nove cene bencina. Urad za določanje cen je ponovno maksimalna cena bencina. Čisti bencin stane zdaj 24.4, mešan z alkoholom 22.8, plinsko olje pa 17.12 kun kilogram.

— Poštni nabiralniki na stanovanjskih hišah. Hrvatski prometni minister je odredil, da morajo vsi lastniki enonadstropnih hiš v Zagrebu, Sarajevu, Banjaluki, Dubrovniku, Osijeku, Zemunu, Slavonakem Brodu in Karlovcu na svoje stroške namestiti za vsakega najemnika v hiši po en poštni nabiralnik, na primernem kraju v

LJUBLJANSKI
KINEMATOGRAFI

Predstave od celavstikov ob 18. in
18.15, ob nedeljah in praznikih od
10.30, 14.30, 16.30 in 18.30

KINO MATICA TELEF. 22-41

Izvrstna družabna komedija
v najmodernejšem stilu

Poslednji ples

Najboljši film elegantne Else Merlino
V ostalih vlogah: Amedeo Nazzari,
Paolo Stoppa

KINO UNION TELEF. 22-21

Zapletena družabna zgodba o otroku,
ki si ga lastijo kar trije očete

Očka za eno noč

V glavni vlogi: Leonardo Cortese,
Rosetta Tofano in drugi

KINO SLOGA TELEF. 27-30

Merle Oberon in Laurence Olivier

Glas v viharju

Drama, v kateri se zrcali zar največ-
jega trpljenja!

Znižane cene! Znižane cene!

Priporočamo nakup vstopnic
v predprodaji!

priliku ob večnih vratih. Pošte nabiralnice za zbiranje navednih poštinskih pošilk je treba namestiti najpozneje do 30. aprila.

— Nemški pisatelji na Hrvaškem. Na povabilo hrvatske vlade se je mudila v študijske svrhe več dni v Zagrebu skupina nemških pisateljev, med katerimi so bili Karl Hans Strobl, Georg Grabenhorst in Herybert Menzel. Sprejel jih je tudi Po-glavnik dr. Pavlič, ki je obravnaval z njimi vprašanje sodobnega kulturnega življenja. Iz Zagreba so se odpeljali nemški pisatelji v Sarajevo, kjer je priredilo gledališče njim na čast posebno predstavo.

IZ LJUBLJANE

— Lj. Nabiralci kostanja že na delu. Ljudje hodijo že v množicah v rožniške gozdove nabirat kostanj. Zdi se, da bo letošnja »kostanjarska sezona« se posebno živahna. Kostanj je šele začel zoreti ter še ne odpada sam, vendar so ljubitelji tega sladkega sadu preveč nestrpni in boje se konkurence. Letos je kostanj precej dobro odrodil in je tudi debelejši kakor lani. Čeprav so se gozdovi tu in tam precej razredčili, je kostanjevih dreves še mnogo in nekaj časa bo poslej še bolj živahno na Rožniku. Precej so nabrali ljudje kostanja v nedeljo in včeraj. Prav za prav so ga natresli, ker je večina kostanja se nezrelega. Ljudje, ki otrešajo in klajajo zelen kostanj, delajo precej škode, ker uničijo »sadni les«, polomijo konce vej, ki bi rodile prihodnje leto. Zato bi bilo prav, da bi se malo potrpeli.

— Lj. Vreme se izboljšuje. V pretekli noči je bil še hud naliiv, včeraj podnevi smo pa lahko uživali zopet sonce. Od časa do časa se sicer oblačilo od juga, a ozračje ni bilo tako nasičeno z vlago, da bi se zbrali dovolj težki deževni oblaki. Šele ponoči je jug nagnal z mornja dovolj vlage, da je potem zopet lilo. Včeraj popoldne je bilo še precej toplo, ni pa več vročine. Maksimalna temperatura je znašala 21.20. Po noči plohi se je zjasnilo. Ozračje se je precej očistilo in ohladilo. Zjutraj je bila gosta megla, ki se je pa začela kmalu dvigati. Današnja najnižja temperatura je znašala 10°; davi je bilo torej precej hladneje kakor prejšnja jutra. Zračni pritisk je začel naraščati že sredi noči, da se je deprezija, ki je črpala doslej tople zrak od juga čez naše kraje, oddaljila. Davi je znašal zračni tlak 770 mm in je še naraščal.

KLOBUČARNA »PAJK«

vam strokovnjako očisti, preoblikuje in
prebarva klobuke vseh vrst po nizkih
cenah. Lastna delavnica. — Se priporoča!

RUDOLF PAJK, Sv. Petra c. 38.

— Lj. Praktični učiteljski izpit za učitelje gospodinjstevski šol in tečajev se bo vršil zadnje dni oktobra t. l. v učiteljski gospodinjstvi šol dr. Kreka v Ljubljani. Pravico prijavit se k temu izpitu imajo učiteljice gospodinjstevski šol in tečajev, ki imajo 20 mesecev praktičnega dela v gospodinjstvih tečajih ali razredih gospodinjstevskih in meščanskih šol. Prošnje za prijavitelje k izpitu je treba vložiti do 10. oktobra t. l. na Visoki komisarijat za Ljubljansko pokrajino (IV. oddelek). Prošnji je treba priložiti: kratek življenjepis, prepis diplome, prepis dekreta o postavitvi za gospodinjstvo učiteljico in zdravniško potrdilo. Potrdilo o službovanju in o cenah izda Visoki komisarijat, IV. oddelek. — Pismeni izpit se prične 26. oktobra t. l. ob 8. zjutraj v učiteljski gospodinjstvi šol dr. Kreka.

— Lj. Vpisovanje na drž. trgovski akademiji v Ljubljani bo za vse štiri razrede 1., 2. in 3. oktobra. Polnopravni na uradni deski. Slušatelji (-ce) Abiturentskega tečaja se zberejo v četrtek 1. oktobra ob 9. uri v dvorani trgovske akademije.

— Lj. III. moška realna gimnazija v Ljubljani. Vpisovanje v prvi razred bo dne 2. oktobra v ravnateljevi pisarni, in sicer od 8-12 za začetne črke A do L, od 15 do 18 za črke M do Z. K vpisu je treba priložiti rojstni list in izpričevalo 4. razreda ljudske šole s potrdilom o uspešno opravljenem izpitu ter davčno potrdilo zaradi šolnine. Vpisovanje lanskih učencev bo dne 3. oktobra od 8 do 11 v lanskih učilnicah, torej v 2. a razred v učilnici I. a razreda itd. K vpisu je priložiti lanko izpričevalo in davčno potrdilo. Naknadno vpisovanje za zamudnike bo dne 7. oktobra v ravnateljevi pisarni za vse razrede od 8 do 12. Za vpis v 5. razred je potrebno izpričevalo o nižjem tečajnem izpitu. Vsa učencev mora pri vpisu tudi izročiti izpolnjeno Prijavo, ki jo prej dobijo pri šolskem službi, kolikovanu z 20 L. Plačati je treba za vse fondne in knjižnične ter zbirke L 15.30 ter šolnino, ki se določi po razpredelnici, ki je bila že objavljena v časopisih. Kolka na prijavo in šolnino so oproščeni otroci invalidov in starši, ki imajo ali so imeli 7 ali več otrok. Klor ima več otrok v šolah, plača po šoli najzastarjeli otrok celo šolnino, drugi pa polovico. Če sta na isti šoli dva ali več otrok, zadošča eno davčno potrdilo. Kdor plača samo uslužbeniški davek, naj na davčnem potrdilu napiše in podpiše izjavo, da plaču-

je samo ta davek in nima za obdavčenje nobene druge imovine. Kdor ne prinese vseh listin in ne plača vseh pristojbin, se ne bo mogel vpisati. Učenci s tujih zavolov morajo prinesiti tudi rojstni list. V prvi razred se bodo vpisovali učenci, rojeni v letih 1929, 1930, 1931 in 1932. V peti razred se morejo vpisati le učenci, ki niso starejši od 17 let, v sedmi razred ne starejši od 19 let. O izjemah odloča Visoki komisarijat, IV. oddelek, ako nima učencev več kot dve leti nad predpisano starostjo. Kdor o prizadetih še ni napravil te prošnje, naj jo takoj odda v ravnateljevi pisarni, ker se brez rešitve te prošnje ne more vpisati. Seznam šolskih knjig bo še objavljen v šolski veži, sv. maša in začetek rednega pouka bo objavljen naknadno.

— Lj. Krompir na odrezke septembrskih žilvskih nakaznih. Upravičenci iz Ljubljane določa za mesec september na svoje septembrske žilvske nakaznice na odrezke A, B, C po 10 kg krompirja. Oni, ki so v tem mesecu na odrezek A že dobili po 2 kg krompirja, določa na B in C še po 8 kg krompirja. Zaradi tega se veljavnost teh odrezkov podaljša do 5. oktobra t. l. Za enkrat imajo krompir na zalogi sledeči trgovci: Bahovec Josip, Sv. Jakoba trg 7; Bartl Henrik, Predjamska ul. 24; Gorišč Danica, Tržaška c. 24; Jurčić Simon, Bielewska c. 5, Kačar Franc, Vodnikova c. 87; Klavnik Josip, Sv. Petra c. 14; Konsumno društvo Vič; Kušar Ana, Tržaška c. 91; Lander Terzija, Rožna dolina c. V-26; Lušček Franc, Tržaška c. 66; Marinko Terzija, Prisojna ul. 7; Marn Neža, Tržaška c. (Glince), Nabavljalna zadruška drž. železničarjev, Cesta Soške divizije; Nabavljalna zadruška dr. nameštencev, Vodnikov trg; Šarabon Andrej, Zaloška c.; Škulj Marija, Tržaška c. 50. Vsa si lahko prosto izbere trgovca. Nadaljnja imena trgovcev, ki bodo še prodajali ta krompir, bo mestni preskrbovalni urad objavil naslednje dni.

— Lj. Vpisovanje na strokovno nadaljevalnih šolah v Ljubljani bo v četrtek 1. oktobra 1942 od 14. do 17. ure. Za splošno nadaljevalno šolo in za strokovno nadaljevalno šolo za umetne in moške oblačilne obrti bo vpisovanje v meščanski šoli za Bežigradom na Vodovodni cesti. V telovadnici II. deške ljudske šole na Grabnu na Zoisovi cesti, pa bo vpisovanje za vse druge strokovno nadaljevalne šole, t. j. za mehanično-tehnične, za ženske obrti in za ženske umetne in oblačilne obrti. Oporzamo mojstre in starše ali varuhe, da so dolžni po določilih obrtnega zakona vpisati vajence na strokovno nadaljevalni šoli in skrbeti, da redno obiskujejo šolo.

— Lj. Vpisovanje na II. ženski realni gimnaziji v Ljubljani za šolsko leto 1942-43 se bo vršilo od 1. do 5. oktobra v poslopju Trgovske akademije po sledečem vrstnem redu: 1. oktobra od 9. do 12. ure v I. razred v ravnateljevi pisarni; v II. razred v učilnicah št. 4, 5 in 6, 2. oktobra od 8. do 11. ure v III. razred v učilnici št. 4; v IV.

Za terjatve in dolgove nemških izselnikov je določil Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino likvidacijski postopek

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je glede na svoji naredbi z navodilo o likvidacijskem postopku za terjatve in dolgove nemških izselnikov z dne 8. novembra 1941-XX št. 143 in z dne 16. februarja 1942-XX št. 39 izdal popolnoma in pojasnilna navodila, upoštevajoč nujni značaj teh posebnih postopkov. Naredba določa v glavnem naslednje:

Vse odločbe sodnih oblastev, izzemisti tiste, ki so bile izdane v rednem postopku, nadalje izreki in odločbe Pobotnega urada in pri tem uradu postavljenih posebnih organov in razsodniških odborov po gori navedenih dveh naredbah ter poravnave sklenjene pred zgornj navedenimi oblastmi in organi so dokončne in so izvršilni naslov zoper katerega ni pravnega sredstva. Med navedenimi izreki, odločbami in poravnavamami so vsekar obsežni: izreki, da terjatve pravno obstoje v primerih, da jih je dolžnik priznal ali opustil svoj ugovor zoper prijave o seznanjih, ki mu jih je sporočil Pobotni urad; zapiski o poravnavi, napravljeni pred Pobotnim uradom, pred razsodniki, pred okrajnim sodnikom ali sodniškimi odbori, postavljenimi pri okrajnih sodiščih; odločbe Pobotnega urada, da se terjatve izplačajo iz likvidacijskega izkupička in odločbe sodniških zborov pri krajnih sodiščih v sporih za terjatve, odločbe sodnikov in sodniškega odbora pri Pobotnem uradu in odločbe razsodnikov pri okrajnih sodiščih v primeru sporov, nadalje izrek Pobotnega urada o tem, da je znesek dolgov končno ugotovljen.

Za dovoljevanje in upravo izvršbo so pristojna redna sodišča. Odločbe razsodnikov v sporih se morajo priobčiti Pobotnemu uradu v osmih dneh, prav tako vse sodbe, ki jih izreče sodno oblastvo v rednem civilnem postopku in tudi kazenske sodbe, kolikor obsegajo obdobje izselnika na plačilo katerega zneska ali na izročitev kake stvari. Zapisnike o poravnavi pred okrajnim sodnikom in pred sodniškimi zbori, podpisane po strankah, sodniku ali predsedniku sodnega zbora in po zapisnikarju, je priobčiti Pobotnemu uradu v osmih dneh. V istem roku se morajo položiti v pisarno Pobotnega urada zapisniki o poravnavi pred razsodniškimi zbori, podpisani po strankah in predsedniku.

Ce osebe, ki morajo skrbeti za priobčitev ali položbo, temu ne ustrezajo, sme opraviti položbo prizadeta stranka. Za odločbe, izdane pred objavo te naredbe, in zapisnike o poravnavi, napravljeni pred tem rokom, teče rok za priobčitev ali položbo od dne, ko je ta naredba stopila v veljavo. Pobotni urad mora izdati potrdilo o opravljeni priobčitvi ali položbi na zahtevo katerega koli izmed prizadetih.

V smislu čl. 12. naredbe z dne 8. novembra 1941-XX (ki se nanaša na ustavitve civilnih pravih imovinskega značaja in tek izvršilnih ter zavarovalnih postopkov po oseh ali zoper osebe iz seznamov izselnikov) velja poseben likvidacijski postopek nasproti dolžnikom, ki niso izselniki, za dokončanje, ko se uradna dejanja priobčijo strankam oziroma, če ni določena uradna priobčitev strankam, z dnem priobčitve ali položbe pri Pobotnem uradu. Prav tako se šteje nasproti dolžnikom, ki niso izselniki, poseben postopek za dokončanje, kadar se pravda odstopi redno pristojnemu sodišču (v primerih, če je ob sporu potrebna dolga preiskava in stranke to sporazumno predlagajo), in sicer z odstopom pravde rednemu sodišču. Glede

razred v učilnici št. 5; v V. razred v učilnici št. 6. 3. oktobra od 8. do 11. ure v VI. razred v učilnici št. 4; VII. razred v učilnici št. 5; v VIII. razred v učilnici št. 6. 5. oktobra vpisovanje učenk z drugih zavodov in ostalih v ravnateljevi pisarni od 9. ure dalje. Pogoji so enaki kot lani. Potrebna je prijava, spričevalo, davčno potrdilo. Podrobna navodila so na oglasni deski v Trgov. akademiji.

— Lj. Ravnateljstvo IV. moške realne gimnazije v Ljubljani obvešča učence in njihove starše, da so bo vršilo vpisovanje za šolsko leto 1942-43 po sledečem redu: Učenci od II. do VIII. razreda, ki so bili že prej na tem zavodu, se bodo vpisovali dne 5. oktobra od 8. do 12. ure v svojih lanskih učilnicah. Učenci, ki bodo vstopili v I. razred in ponavljalci tega razreda se bodo vpisovali dne 2. oktobra v sobi zemljepisne zbirke. Vpisovanje učencev s tujih izvenljubljanskih zavodov pa se bodo vpisovali dne 3. oktobra v ravnateljevi pisarni. Vsa učencev naj prinese s seboj izpričevalo o šolskem letu 1941-42, dve prijavi izmed katerih mora biti ena kolikovanu s kolkom za 20 lir, dalje davčno potrdilo, ki ne sme biti nad eno leto staro. Kdor ima pravico, da se oprosti šolskih taks, bodisi kot član družine, v kateri je bilo rojenih pet in več otrok, naj pri vpisu predloži tudi tozadevne dokumente: sodni odlok, da je oče res vojni invalid oziroma družinsko knjižico ali družinsko polo. Tabela za odmero šolnine je objavljena v časopisih in velja za vse srednje šole. Vsa učencev brez izjeme mora plačati pri vpisu 7.60 lir za zdravstveni fond in 7.60 lir za dijaško knjižnico in učila. Prijave se določijo pri služitelju.

— Lj. Spored komornega koncerta, ki ga bo izvajal Ljubljanski kvartet v ponedeljek 5. oktobra ob pol 7. uri zvečer v veliki filharmonični dvorani je naslednji: 1.) Dvočrni: Godalni kvartet, opus 35 v d-molu; 2.) Llotka: Koncert za godalni kvartet; 3.) Beethoven: Godalni kvartet, opus 59, št. 1 v F-duru. Ljubljanski kvartet je naše stalno komorno združenje, ki nastopa z velikimi uspehi na umetniških koncertih. Njegovi člani so: Leon Pfeifer, Albert Dermal, Vinko Šušteršič in Cenek Šteubauer. Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice.

— Lj. Vpisovanje učenk na I. ženski realni gimnaziji se bo pričelo v četrtek, 1. oktobra ob 8. uri v Lichtenhurnovem zavodu, in sicer za razrede VIII. in VII. od 8-10, za razrede VI. in V. od 10-12, za IV. razred od 14 do 16, za razrede od 16 do 18. V petek, 2. oktobra, se nadaljuje vpisovanje za II. razred od 8 do 10; prav tako za I. razred od 8 do 12 in od 15 do 18. V soboto, 3. oktobra, od 8 do 12, se bodo vpisovale ponavljalke domačega zavoda. Vsa podrobnejša navodila so objavljena na razglasni deski v Lichtenhurnovem zavodu. — Ravnateljstvo.

Pred vsemi sodišči in drugimi organi v smislu nareb z 8. novembra 1941-XX in 16. februarja 1942-XX smejo nastopati stranke osebo. Ce se pa dajo zastopati je s samim pooblastilom vselej dana tudi pravica pogoditi se na razsodnika ali skleniti poravnavo, tudi če gre za nepremičnine. Stranka, ki ima zastopnika ali pomočnika trpi sama zadenje stroške.

Gornja naredba je stopila v veljavo z dnem objave v »Službenem listu«, to je 26. t. m.

Radio Ljubljana

SREDA, 30. SEPTEMBRA 1942-XX
7.30: Komorna glasba. 8.00: Napoved časa — poročila v italijanski. 12.20: Ploščice. 12.30: Poročila v slovenski. 12.45: Koncert terceta Dobrščak, 13.00: Napoved časa — poročila v italijanski. 13.15: Poročilo Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovenski. — 13.20: Pisano glasbo vodi dirigent Segurini, 14.00: Poročila v italijanski. 14.15: Koncert čeliste Cende Sedlbauerja (pri klavirju Marijan Lipovšek), 14.45: Poročila v slovenski. 17.15: Lahko glasbo vodi dirigent Petralia. 19.00: »Governo italijansko« — prof. dr. Stanko Leben. 19.30: Poročila v slovenski. 19.45: Pisana glasba. 20.00: Napoved časa — poročila v italijanski. 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovenski. 20.30: Vojaške pesmi. 20.45: Radio za družino. 21.15: Občje pevec — Kstanjete in španska ognjnjala — glasba Riccarda Morbelli-ja. 21.50: Predavanje v slovenski. 22.00: Klasični orkester vodi dirigent Manno. 22.45: Poročila v italijanski.

NEKAJ SODCKOV

od paradiznika je še

prispelo. - Interesenti

jih dolo: Kolodvorska

ulica 3, dvorišče.

PREMOG

DRVA

I. Pogačnik

LJUBLJANA

Bohoričeva ulica 5

Telefon 20-59

ISTITUTO CONVITTO »G. MARCONI«

VENEZIA

Campo S. M. Formosa 5866, tel. 23051

Ricevono iscrizioni annesso

scuola 1942-43 Ginnasio

(4.0 e 5.0). Liceo

classico e scientifico -

Istituto tecnico inferiore

(4.0) e superiore per

ragionieri e geometri -

Istituto magistrale inferiore

(4.0) e superiore.

Preparazione licenza

Scuola Media.

Goethejeva prijateljica Bettina Brentano

Vso svojo mladost je sanjara o njem, ki je bil oboževatelj njene matere — Dva-
indvajsetletna se je prvič z njim sestala, ko je bil pesnik star že 58 let — Platonski
odnošaj se je končal po velikem škandalu

Göthe

Bogati italijanski trgovec Peter Anton Brentano se je rodil v Tremezzu pod predgorjem Bellagie leta 1735. Že v zgodnji mladosti se je preuseli v Frankfurt ob Meni, kjer je ustanovil veliko trgovsko hišo s kolonialnim blagom »Zlata glava«. Štirideset let star je vdovel. Žena mu je zapustila pet otrok. Kmalu se je znova poročil z zelo mlado Maksimilijano Larochevo, ki jo je Goethe bežno oboževal, ko se je mudil na obiskih v Larochevi hiši v Offenbachu, kjer je Maksimilijana mati Zofija navadno sprejemala širok krog svojih znancev.

Pesnik je takrat baš prebolel ljubezen do Charlotte Buffove in je že premišljal o svojem »Wertherju« (znano je, da je bila zanj umetniški način sprostitve od nesrečne ali nasprotujoče ljubezni), ko je spoznal Maksimilijano, lepo in romantično mladenko črnih oči, ki so jo prijatelji klicali enostavno Maks. Ta ljubezen mu ni prizadevala skrbi. Rešil se je, čim je kazalo, da bi mu mogel ljubavni odnošaj odvzeti njegovo notranjo svobodo. Tako mladka Maks, nezaljubljena in nikoli srečna žena Petra Brentana, ni imela druge dolžnosti, kakor da je darovala možu ducat otrok in da je vzdihovala v hrepenenju ob spominih na svoje mladostne sanje in romantično ljubezen do Goetheja. Svojemu bogatemu in delovnemu možu je bila vedno zvesta.

Bettinino oboževanje brata

V Bettini in Klemensu, njenih dveh najzrednejših otrokih, je nedvomno najbolj znova oživel njen romantični in sanjarski duh. Bettina je iz njenega življenja črpala zase največja duševna razvnanja. Materin spomin na Goethejevo ljubezen je postal zanjo vodilni življenjski motiv.

Malodoma leta je Bettina preživela v očetovi hiši v Frankfurtu, v hiši stare matere po materi v Offenbachu in v uršulinskem zavodu v Fritlarju, kjer je bila katoliško vzgojena, kar na njeno dušo ni mnogo vplivalo, ker ni imela smisla za zunanji blisk. Že takrat jo opisujejo kot zelo nemirno in romantično navdahnjeno dekle, katere inteligentnost je vse presenečala. Ljubila je čtivo in glasbo in se zlasti vnela za svojega brata Klemensa, ki je imel močno njej podobno naravo.

Roman zase poleg njenega glavnega življenjskega romana je njena ljubezen do brata Klementa, s katerim je presanjala in prefantazirala mnogo ur in dnevo. Njeno čaščenje brata je izredno ekskluzivno in skoro bolno, posebno ko hoče Klemens oblikovati njeno dušo, ki očituje že presenetljivi temperament upornice.

Prijateljstvo z nesrečno pesnico Karolino Günderrodsko

Ko je bila Bettina stara 17 let, je spoznala tedaj še na 22letno Karolino Luizo Maksimilijano Günderrodsko, pesnico, ki je štiri leta kasneje skočila v vodo iz nesrečne ljubezni do proučevalca starin Creuzerja. Karolina je tedaj živel v konviktu plemikij v Frankfurtu. Bilo je to za Bettino izredno prijateljstvo, prava trast.

ki se je kakor vse Bettinine kasnejše strasti in ljubezni do Goetheja, kneza Pücklerja in Nathusiusa končala zelo dramatično.

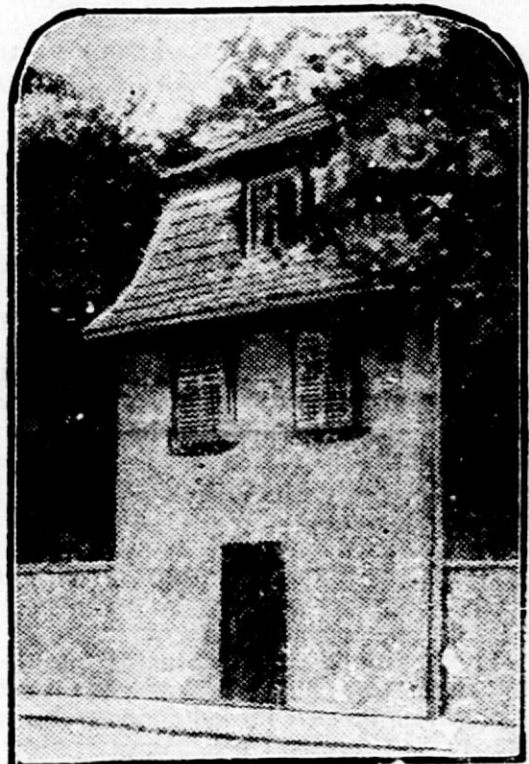
Dejansko je Bettininemu temperamentu manjkalo ravnovesja. V prijateljstvu in ljubezni so se njene želje kmalu spremenjale v trmoglavosti in hotenja za popolnim obvladanjem. Nikoli ni mogla mirovati na enem mestu ali ostati pri eni misli, drugih ni mogla poslušati — in to je eden prvih pogojev za trajanje prijateljstva in ljubezni. Bettina je vedno prisluskovala le sama sebi. V delu, v katerem je kasneje opisala nesrečno ljubezen prijateljice, doživlja Bettina njeno življenje, kakor da bi bilo njeno.

Njena največja ljubezen je bil Goethe

Največja ljubezen Bettine pa je razplamtela za velikega pesnika in misleca Goetheja. To je osrednji tema njenega življenja in njene umetnosti, ki vedno valovi v njej. Tudi ko je žena Achima Arnimskega, mati sedmih otrok in jo obdružujejo in obožujejo slavni možje, ki jim naklanja bežna in labilna prijateljstva, hrani vse njene duhovne sile spomin na velikega moža.

Goethejansko okolje je Bettino obdajalo vse njeno življenje. Ko je v mladosti odkrila pri materi pisma, ki jih je pisal Goethe, jih je zvesto prepisala. Navdušile so jo zlasti besede, v katerih je Goethe s tolikim zanosom govoril o lepoti njene matere. Posebno jo je pritegnilo, ko je spoznala, da je pesnik v svojem Wertherju dal Charlotti celo fizično idealizirano podobo lepote njene matere. Že od trinajstega leta je poslušala, kako so o Goetheju govorili, da je nasprotnik vseh družbenih konvencionalnosti. To jo je navduševalo in vedno bolj vlekel k pesniku, ki je bil tedaj star že 58 let.

Da bi spoznala ozažje življenja svojega ideala, se je nekega dne enostavno predstavila Goethejevi materi, »gospe svetnici«. V veliki hiši na Rossmarku v Frankfurtu je »gospe svetnici« rada sprejela vrazjo mladenko, ki ji je govorila o svoji ljubezni do njenega sina. Med njima se je razvilo obsežno dopisovanje, ki

Goethejeva hiša v Weimarju

ga je potem Bettina objavila. Tako je Bettina počasi prodirala v intimnost Goethejevega življenja.

Ugodno je postalo leta 1807, ko je Bettina mogla s priporočilnim pismom Wieldanda spoznati osebo svojega oboževanja. V svojem delu opisuje podrobno svoje potovanje v Weimar in sestanek z Goethejem.

Ker ni strpela na divanu, se ga je oklenila okrog vratu

V pismu Goethejevi materi pripoveduje Bettina o tem sestanku takole: »Hiša stoji nasproti vodnjaku in šumenje vode me je očulo. Stopala sem po neravnih stopnicah na steneh so sadre ni kipi, ki narekujejo molk. Vse je prišlo in vendar slovesno. Sebe so tako priproste, da vabijo: »Nikar se ne boj! — so mi govorile skromne stene — prišel bo in bo in hotel bo biti toliko kot si ti.« In evo vrata so se odprla in prikazal se je resen in svečan. Gledal me je, ne da bi povesil pogleda; ponudila sem mu roki,

mislim, potem ne vem več nič... Vem samo, da me je Goethe naglo prijel in stisnil k srcu: »Ubog otrok, ali sem vas prestrašil?« To so bile njegove prve besede, katerih glas je šel v moje srce. Peljal me je v svojo sobo in me posadil na divan nasproti sebi. Oba sva molčala, potem pa je on prekinil molk: »Nedvomno sta zvedeli iz časopisov, da nas je zadela te dni huda izguba, smrt vojvodinje Amalie.« »Ohe, sem odgovorila, »nikoli ne čitam časopisov.« »Zares? Misli sem nasprotno, da se zanimate za vse, kar se tiče Weimarja.« »Ne, nič me ne zanima, razen Vas; in razen tega nimam potrpežljivosti, da bi čitala časopise.« »Dragi otrok...« Dolg odmor. Jaz na tistem usodnem divanu. Vi veste, mama, da sem absolutno nezmožna sedeti na tak korekten način. In... oh mama, mama, kako je mogoče biti tako predzren! Nenadoma sem rekla: »Ne morem ostati na tem divanu!« in sem skočila pokoncu. Odgovoril mi je: »Napravite, kakor vam je bolj udobno.« Tedaj sem se mu vrgla okoli vratu, vzel me je v naročje in me stisnil k svojem srcu; vladal je molk, velik molk. Že toliko noči nšsem spala, že toliko let sem se trošila v hrepenenju po njem... Zaspala sem na njegovih prsih in ko sem se zbudila se je začelo novo življenje.

Tedaj se je začelo med obema slovito dopisovanje, ki ga je Bettina kasneje objavila v zbirki pism, ki je dala Goethe-

Goethejeva žena Kristiana Vulpius

jevim življenjepiscem mnogo truda, da so izluščili pravo podobo. Kakor je sama izjavila, v zbirki ni govorila o njem, pač pa njemu in je bila obilno poplačana z njegovimi odgovori.

Hrupen prelom po incidentu z Goethejevo ženo

Ves odnos Bettine do Goetheja je obstojal iz kratkih slučajnih in bežnih se-

Bolgarija modernizira poljedelstvo

Sistematsko uvajanje sejalk pri letošnji jesenski setvi

Koruzna spada v Bolgariji med najvažnejša živila širokih slojev. Velik del kmetkega prebivalstva uporablja več koruzne kakor pšenične moke za blince, pečene na žerjavici. To je bolgarska narodna jed. Zlasti v gorskih krajih kjer mora prebivalstvo kupovati žito ker ga samo premalo pridelava, se porabi mnogo koruze. Poleg tega je pa koruzna zelo dobra krma za živino, konje, prašiče in perutnino. Zato je ministristvi svst sklenil poveriti kontrolo nad zalagami koruze vrhovni revizijski komisiji, da se tako zagotovi prehrana prebivalstva.

Kakor druge evropske države si tudi Bolgarija že več let prizadeva povzdigniti svoje kmetijstvo v tehničnem pogledu. Ker ji primanjkuje delovnih moči, nabavlja vedno več poljedelskih strojev. Na drugi strani si pa pomaga bolgarsko kmetijstvo z izmenjavo po vaseh in okrajih. Kmetje iz gorskih krajev pomagajo najprej onim v dolini obdelati polja, potem pa opravljajo poljska dela sami in pomagajo jim kmetje iz dolin. Kmetijsko ministristvo, kmetstva in zadrudna banka pa podpirajo kmetovalce pri nabavi poljedelskih strojev, zlasti modernih železnih plugov. Bolgarski kmetje so še pred leti militali žito na primitiven način, bodisi s cepe ali pa s pomočjo konj. Pri tem načinu mlačve se seveda mnogo žita izgubi, pa tudi slama ni nič kaj prida, če jo pomandrago konji s kopiti. Zadržja leta pa ta način mlačve vedno bolj izp-drivajo mlatilnice.

Letošnjo jesen je bila pokrenjena v Bolgariji za zboljšanje kmetijstva še posebna akcija. Da se olajša kmetom setev in da bo posejano čim več žita, bo vsak okrajni glavar za svoj okraj in v skladu s krajevnimi razmerami ter številom sejalk, določil koliko polja mora biti zasejenega. Ziti bodo sejali s sejalkami. Vprežno žitvino mora dati na razpolago dotični kmet sam ali pa lastnik sejalk. Za setev dobi lastnik od kmeta 50 levov za vsak hektar. Kmetijsko ministristvo bo izplačalo po 50 levov premije tistim lastnikom sejalk, ki posejejo več kakor so določila oblasti. V vsaki vasi se določi po en kmet, ki mora paziti, da so sejalk v redu. Te kmete, ki morajo dobro poznati sejalko in ki so osebno odgovorni za nje, bo plačevalo kmetijsko ministristvo.

Vzorne perutninske farme

Na pobudo kmetijskega ministra je bilo sklenjeno ustanoviti v Rumuniji več vzornih perutninskih farm. Na njih se bo po določenem načrtu gojila domača perutnina, obenem bo pa kmetijsko ministristvo poskrbelo, da dobi Rumunija tudi iz inozemstva najboljše pasme perutnine. Za vzorne obične, kjer se goji perutnina, se lahko smatrajo tisti, kjer je vsaj 20 perutninarjev, ki imajo najmanj 500 kokoši po možnosti enotne pasme. Vsi perutninarji naj bi bili po možnosti člani zadrug. Valilne centrale

Moral bi bil vedeti... Zenske ste drugačne kakor mi možki.

»Hočem, da me še enkrat poljubiš,« sem rekla.

»Prosim te, Maksim...«

»Ne. Zdaj ni več smisla v tem.«

»Ne smeš se izgubiti!« sem vzkliznila. »Ostati morava združena, zmerom. Ne skrivnosti ne sene ne sme biti med nama. Zaklinjam te, dragi, zaklinjam te!«

»Zdaj je prepozno. Morda nama ostane le še nekaj ur... kvečjemu nekaj dni. In kako bi mogla ostati združena, po tem, kar se je zgodilo? Saj ti pravim, da so našli jadrnico. Rebeško so našli.«

Zamišljeno sem ga gledala. Ni mi šlo v glavo. »In kaj bodo zdaj storili?« sem vprašala.

»Dognali bodo, čigavo je truplo,« je rekel Maksim.

»Po vsem, kar je v kabini, ga ne bo težko spoznati. Po obleki, ki jo je imela na sebi, po čevljih, po prstanih na rokali... In ko bo to ugotovljeno, se bodo spomenili onega drugega trupla... ženske, ki je pokopana v grobnici.«

»In ti... kaj boš storil ti?« sem zamrmrala.

»Ne vem,« mi je odgovoril Maksim. »Ne vem.«

Nemir me je polagoma spet obhajal. Moje roke niso bile več ledene; žehte so od vročine, iz dlani mi je udarjal znoj. Čutila sem, kako mi pritiska rdečica v obraz in v grlo. Lice so mi žarela. V domišljiji sem videla kapitana Searla, topaljšača, Lloydovega opravnika in mornarje z nasledje ladje, kako gledajo v vodo; videla sem kerritske trgovce, dečke, kako živžgajo po cestah, župnika, kako pri-

haja iz cerkve, lady Crowanovo, kako trga rože na svojem vrtu, in žensko v rožnati obleki, ki sem jo bila z njenim fantičkom vred srečala na čerh. Kmalu, čez nekaj ur, bodo vsi vedeli. Jutri za rana, pri zajtrku. »Našli so jadrnico gospe de Winter, in podoba je, da leži v kabini človeško truplo.« Človeško truplo v kabini. Rebeška leži na tleh. Rebeška ni v grobnici. Tista, ki jo je pokopali, ni ona. Rebeška ni utonila. Maksim jo je ubil. V hišici na robu gozda jo je ustrelil s samokresom. V sivi, tihi hišici, kjer škrahlja po strehi dež. Koščki igre za vajo v potrpežljivosti so že skakljali proti meni in silili vame. In slike brez medsebojne zveze so mi druga za drugo po bliskovo prešinjale glavo. Maksim, kako je tam doli v Franciji sedel zraven mene v avtomobilu. »Pred letom dni se je zgodilo nekaj, kar je dalo vsemu mojemu življenju drugo smer... Treba je, da znova začnem živeti...« Maksimov molk, njegova mrkoba. Način, kako se je ogibal razgovora o Rebecki. Tista nenehna skrb, da ne bi nikoli izrekel njenega imena. Njegov odpor do kamenite hišice in do vsega tistega kosa obale. »Ko bi imela moje spomine, te ne bi nikalo hoditi tja dol...« Videla sem ga, kako se je urno vpenjal po gozdni stezi, ne da bi se ozrl. Gor in dol po stezi, gor in dol... »Odpotoval sem dokaj nanaglom,« je bil rekel gospe Van Hopperjevi; in drobna gubica se mu je zapredla med obrvi. »Pravijo, da ne more preboleli žalosti nad ženino smrtjo...« In potem snočnja noč, maskarada; jaz, kako prihajam po stopnicah nizdol, oblečena kot Rebeka.

haja iz cerkve, lady Crowanovo, kako trga rože na svojem vrtu, in žensko v rožnati obleki, ki sem jo bila z njenim fantičkom vred srečala na čerh. Kmalu, čez nekaj ur, bodo vsi vedeli. Jutri za rana, pri zajtrku. »Našli so jadrnico gospe de Winter, in podoba je, da leži v kabini človeško truplo.« Človeško truplo v kabini. Rebeška leži na tleh. Rebeška ni v grobnici. Tista, ki jo je pokopali, ni ona. Rebeška ni utonila. Maksim jo je ubil. V hišici na robu gozda jo je ustrelil s samokresom. V sivi, tihi hišici, kjer škrahlja po strehi dež. Koščki igre za vajo v potrpežljivosti so že skakljali proti meni in silili vame. In slike brez medsebojne zveze so mi druga za drugo po bliskovo prešinjale glavo. Maksim, kako je tam doli v Franciji sedel zraven mene v avtomobilu. »Pred letom dni se je zgodilo nekaj, kar je dalo vsemu mojemu življenju drugo smer... Treba je, da znova začnem živeti...« Maksimov molk, njegova mrkoba. Način, kako se je ogibal razgovora o Rebecki. Tista nenehna skrb, da ne bi nikoli izrekel njenega imena. Njegov odpor do kamenite hišice in do vsega tistega kosa obale. »Ko bi imela moje spomine, te ne bi nikalo hoditi tja dol...« Videla sem ga, kako se je urno vpenjal po gozdni stezi, ne da bi se ozrl. Gor in dol po stezi, gor in dol... »Odpotoval sem dokaj nanaglom,« je bil rekel gospe Van Hopperjevi; in drobna gubica se mu je zapredla med obrvi. »Pravijo, da ne more preboleli žalosti nad ženino smrtjo...« In potem snočnja noč, maskarada; jaz, kako prihajam po stopnicah nizdol, oblečena kot Rebeka.

»Hočem, da me še enkrat poljubiš,« sem rekla.

»Prosim te, Maksim...«

»Ne. Zdaj ni več smisla v tem.«

»Ne smeš se izgubiti!« sem vzkliznila. »Ostati morava združena, zmerom. Ne skrivnosti ne sene ne sme biti med nama. Zaklinjam te, dragi, zaklinjam te!«

»Zdaj je prepozno. Morda nama ostane le še nekaj ur... kvečjemu nekaj dni. In kako bi mogla ostati združena, po tem, kar se je zgodilo? Saj ti pravim, da so našli jadrnico. Rebeško so našli.«

Zamišljeno sem ga gledala. Ni mi šlo v glavo. »In kaj bodo zdaj storili?« sem vprašala.

»Dognali bodo, čigavo je truplo,« je rekel Maksim.

»Po vsem, kar je v kabini, ga ne bo težko spoznati. Po obleki, ki jo je imela na sebi, po čevljih, po prstanih na rokali... In ko bo to ugotovljeno, se bodo spomenili onega drugega trupla... ženske, ki je pokopana v grobnici.«

»In ti... kaj boš storil ti?« sem zamrmrala.

»Ne vem,« mi je odgovoril Maksim. »Ne vem.«

Nemir me je polagoma spet obhajal. Moje roke niso bile več ledene; žehte so od vročine, iz dlani mi je udarjal znoj. Čutila sem, kako mi pritiska rdečica v obraz in v grlo. Lice so mi žarela. V domišljiji sem videla kapitana Searla, topaljšača, Lloydovega opravnika in mornarje z nasledje ladje, kako gledajo v vodo; videla sem kerritske trgovce, dečke, kako živžgajo po cestah, župnika, kako pri-

haja iz cerkve, lady Crowanovo, kako trga rože na svojem vrtu, in žensko v rožnati obleki, ki sem jo bila z njenim fantičkom vred srečala na čerh. Kmalu, čez nekaj ur, bodo vsi vedeli. Jutri za rana, pri zajtrku. »Našli so jadrnico gospe de Winter, in podoba je, da leži v kabini človeško truplo.« Človeško truplo v kabini. Rebeška leži na tleh. Rebeška ni v grobnici. Tista, ki jo je pokopali, ni ona. Rebeška ni utonila. Maksim jo je ubil. V hišici na robu gozda jo je ustrelil s samokresom. V sivi, tihi hišici, kjer škrahlja po strehi dež. Koščki igre za vajo v potrpežljivosti so že skakljali proti meni in silili vame. In slike brez medsebojne zveze so mi druga za drugo po bliskovo prešinjale glavo. Maksim, kako je tam doli v Franciji sedel zraven mene v avtomobilu. »Pred letom dni se je zgodilo nekaj, kar je dalo vsemu mojemu življenju drugo smer... Treba je, da znova začnem živeti...« Maksimov molk, njegova mrkoba. Način, kako se je ogibal razgovora o Rebecki. Tista nenehna skrb, da ne bi nikoli izrekel njenega imena. Njegov odpor do kamenite hišice in do vsega tistega kosa obale. »Ko bi imela moje spomine, te ne bi nikalo hoditi tja dol...« Videla sem ga, kako se je urno vpenjal po gozdni stezi, ne da bi se ozrl. Gor in dol po stezi, gor in dol... »Odpotoval sem dokaj nanaglom,« je bil rekel gospe Van Hopperjevi; in drobna gubica se mu je zapredla med obrvi. »Pravijo, da ne more preboleli žalosti nad ženino smrtjo...« In potem snočnja noč, maskarada; jaz, kako prihajam po stopnicah nizdol, oblečena kot Rebeka.

haja iz cerkve, lady Crowanovo, kako trga rože na svojem vrtu, in žensko v rožnati obleki, ki sem jo bila z njenim fantičkom vred srečala na čerh. Kmalu, čez nekaj ur, bodo vsi vedeli. Jutri za rana, pri zajtrku. »Našli so jadrnico gospe de Winter, in podoba je, da leži v kabini človeško truplo.« Človeško truplo v kabini. Rebeška leži na tleh. Rebeška ni v grobnici. Tista, ki jo je pokopali, ni ona. Rebeška ni utonila. Maksim jo je ubil. V hišici na robu gozda jo je ustrelil s samokresom. V sivi, tihi hišici, kjer škrahlja po strehi dež. Koščki igre za vajo v potrpežljivosti so že skakljali proti meni in silili vame. In slike brez medsebojne zveze so mi druga za drugo po bliskovo prešinjale glavo. Maksim, kako je tam doli v Franciji sedel zraven mene v avtomobilu. »Pred letom dni se je zgodilo nekaj, kar je dalo vsemu mojemu življenju drugo smer... Treba je, da znova začnem živeti...« Maksimov molk, njegova mrkoba. Način, kako se je ogibal razgovora o Rebecki. Tista nenehna skrb, da ne bi nikoli izrekel njenega imena. Njegov odpor do kamenite hišice in do vsega tistega kosa obale. »Ko bi imela moje spomine, te ne bi nikalo hoditi tja dol...« Videla sem ga, kako se je urno vpenjal po gozdni stezi, ne da bi se ozrl. Gor in dol po stezi, gor in dol... »Odpotoval sem dokaj nanaglom,« je bil rekel gospe Van Hopperjevi; in drobna gubica se mu je zapredla med obrvi. »Pravijo, da ne more preboleli žalosti nad ženino smrtjo...« In potem snočnja noč, maskarada; jaz, kako prihajam po stopnicah nizdol, oblečena kot Rebeka.

haja iz cerkve, lady Crowanovo, kako trga rože na svojem vrtu, in žensko v rožnati obleki, ki sem jo bila z njenim fantičkom vred srečala na čerh. Kmalu, čez nekaj ur, bodo vsi vedeli. Jutri za rana, pri zajtrku. »Našli so jadrnico gospe de Winter, in podoba je, da leži v kabini človeško truplo.« Človeško truplo v kabini. Rebeška leži na tleh. Rebeška ni v grobnici. Tista, ki jo je pokopali, ni ona. Rebeška ni utonila. Maksim jo je ubil. V hišici na robu gozda jo je ustrelil s samokresom. V sivi, tihi hišici, kjer škrahlja po strehi dež. Koščki igre za vajo v potrpežljivosti so že skakljali proti meni in silili vame. In slike brez medsebojne zveze so mi druga za drugo po bliskovo prešinjale glavo. Maksim, kako je tam doli v Franciji sedel zraven mene v avtomobilu. »Pred letom dni se je zgodilo nekaj, kar je dalo vsemu mojemu življenju drugo smer... Treba je, da znova začnem živeti...« Maksimov molk, njegova mrkoba. Način, kako se je ogibal razgovora o Rebecki. Tista nenehna skrb, da ne bi nikoli izrekel njenega imena. Njegov odpor do kamenite hišice in do vsega tistega kosa obale. »Ko bi imela moje spomine, te ne bi nikalo hoditi tja dol...« Videla sem ga, kako se je urno vpenjal po gozdni stezi, ne da bi se ozrl. Gor in dol po stezi, gor in dol... »Odpotoval sem dokaj nanaglom,« je bil rekel gospe Van Hopperjevi; in drobna gubica se mu je zapredla med obrvi. »Pravijo, da ne more preboleli žalosti nad ženino smrtjo...« In potem snočnja noč, maskarada; jaz, kako prihajam po stopnicah nizdol, oblečena kot Rebeka.

haja iz cerkve, lady Crowanovo, kako trga rože na svojem vrtu, in žensko v rožnati obleki, ki sem jo bila z njenim fantičkom vred srečala na čerh. Kmalu, čez nekaj ur, bodo vsi vedeli. Jutri za rana, pri zajtrku. »Našli so jadrnico gospe de Winter, in podoba je, da leži v kabini človeško truplo.« Človeško truplo v kabini. Rebeška leži na tleh. Rebeška ni v grobnici. Tista, ki jo je pokopali, ni ona. Rebeška ni utonila. Maksim jo je ubil. V hišici na robu gozda jo je ustrelil s samokresom. V sivi, tihi hišici, kjer škrahlja po strehi dež. Koščki igre za vajo v potrpežljivosti so že skakljali proti meni in silili vame. In slike brez medsebojne zveze so mi druga za drugo po bliskovo prešinjale glavo. Maksim, kako je tam doli v Franciji sedel zraven mene v avtomobilu. »Pred letom dni se je zgodilo nekaj, kar je dalo vsemu mojemu življenju drugo smer... Treba je, da znova začnem živeti...« Maksimov molk, njegova mrkoba. Način, kako se je ogibal razgovora o Rebecki. Tista nenehna skrb, da ne bi nikoli izrekel njenega imena. Njegov odpor do kamenite hišice in do vsega tistega kosa obale. »Ko bi imela moje spomine, te ne bi nikalo hoditi tja dol...« Videla sem ga, kako se je urno vpenjal po gozdni stezi, ne da bi se ozrl. Gor in dol po stezi, gor in dol... »Odpotoval sem dokaj nanaglom,« je bil rekel gospe Van Hopperjevi; in drobna gubica se mu je zapredla med obrvi. »Pravijo, da ne more preboleli žalosti nad ženino smrtjo...« In potem snočnja noč, maskarada; jaz, kako prihajam po stopnicah nizdol, oblečena kot Rebeka.

haja iz cerkve, lady Crowanovo, kako trga rože na svojem vrtu, in žensko v rožnati obleki, ki sem jo bila z njenim fantičkom vred srečala na čerh. Kmalu, čez nekaj ur, bodo vsi vedeli. Jutri za rana, pri zajtrku. »Našli so jadrnico gospe de Winter, in podoba je, da leži v kabini človeško truplo.« Človeško truplo v kabini. Rebeška leži na tleh. Rebeška ni v grobnici. Tista, ki jo je pokopali, ni ona. Rebeška ni utonila. Maksim jo je ubil. V hišici na robu gozda jo je ustrelil s samokresom. V sivi, tihi hišici, kjer škrahlja po strehi dež. Koščki igre za vajo v potrpežljivosti so že skakljali proti meni in silili vame. In slike brez medsebojne zveze so mi druga za drugo po bliskovo prešinjale glavo. Maksim, kako je tam doli v Franciji sedel zraven mene v avtomobilu. »Pred letom dni se je zgodilo nekaj, kar je dalo vsemu mojemu življenju drugo smer... Treba je, da znova začnem živeti...« Maksimov molk, njegova mrkoba. Način, kako se je ogibal razgovora o Rebecki. Tista nenehna skrb, da ne bi nikoli izrekel njenega imena. Njegov odpor do kamenite hišice in do vsega tistega kosa obale. »Ko bi imela moje spomine, te ne bi nikalo hoditi tja dol...« Videla sem ga, kako se je urno vpenjal po gozdni stezi, ne da bi se ozrl. Gor in dol po stezi, gor in dol... »Odpotoval sem dokaj nanaglom,« je bil rekel gospe Van Hopperjevi; in drobna gubica se mu je zapredla med obrvi. »Pravijo, da ne more preboleli žalosti nad ženino smrtjo...« In potem snočnja noč, maskarada; jaz, kako prihajam po stopnicah nizdol, oblečena kot Rebeka.

haja iz cerkve, lady Crowanovo, kako trga rože na svojem vrtu, in žensko v rožnati obleki, ki sem jo bila z njenim fantičkom vred srečala na čerh. Kmalu, čez nekaj ur, bodo vsi vedeli. Jutri za rana, pri zajtrku. »Našli so jadrnico gospe de Winter, in podoba je, da leži v kabini človeško truplo.« Človeško truplo v kabini. Rebeška leži na tleh. Rebeška ni v grobnici. Tista, ki jo je pokopali, ni ona. Rebeška ni utonila. Maksim jo je ubil. V hišici na robu gozda jo je ustrelil s samokresom. V sivi, tihi hišici, kjer škrahlja po strehi dež. Koščki igre za vajo v potrpežljivosti so že skakljali proti meni in silili vame. In slike brez medsebojne zveze so mi druga za drugo po bliskovo prešinjale glavo. Maksim, kako je tam doli v Franciji sedel zraven mene v avtomobilu. »Pred letom dni se je zgodilo nekaj, kar je dalo vsemu mojemu življenju drugo smer... Treba je, da znova začnem živeti...« Maksimov molk, njegova mrkoba. Način, kako se je ogibal razgovora o Rebecki. Tista nenehna skrb, da ne bi nikoli izrekel njenega imena. Njegov odpor do kamenite hišice in do vsega tistega kosa obale. »Ko bi imela moje spomine, te ne bi nikalo hoditi tja dol...« Videla sem ga, kako se je urno vpenjal po gozdni stezi, ne da bi se ozrl. Gor in dol po stezi, gor in dol... »Odpotoval sem dokaj nanaglom,« je bil rekel gospe Van Hopperjevi; in drobna gubica se mu je zapredla med obrvi. »Pravijo, da ne more preboleli žalosti nad ženino smrtjo...« In potem snočnja noč, maskarada; jaz, kako prihajam po stopnicah nizdol, oblečena kot Rebeka.

haja iz cerkve, lady Crowanovo, kako trga rože na svojem vrtu, in žensko v rožnati obleki, ki sem jo bila z njenim fantičkom vred srečala na čerh. Kmalu, čez nekaj ur, bodo vsi vedeli. Jutri za rana, pri zajtrku. »Našli so jadrnico gospe de Winter, in podoba je, da leži v kabini človeško truplo.« Človeško truplo v kabini. Rebeška leži na tleh. Rebeška ni v grobnici. Tista, ki jo je pokopali, ni ona. Rebeška ni utonila. Maksim jo je ubil. V hišici na robu gozda jo je ustrelil s samokresom. V sivi, tihi hišici, kjer škrahlja po strehi dež. Koščki igre za vajo v potrpežljivosti so že skakljali proti meni in silili vame. In slike brez medsebojne zveze so mi druga za drugo po bliskovo prešinjale glavo. Maksim, kako je tam doli v Franciji sedel zraven mene v avtomobilu. »Pred letom dni se je zgodilo nekaj, kar je dalo vsemu mojemu življenju drugo smer... Treba je, da znova začnem živeti...« Maksimov molk, njegova mrkoba. Način, kako se je ogibal razgovora o Rebecki. Tista nenehna skrb, da ne bi nikoli izrekel njenega imena. Njegov odpor do kamenite hišice in do vsega tistega kosa obale. »Ko bi imela moje spomine, te ne bi nikalo hoditi tja dol...« Videla sem ga, kako se je urno vpenjal po gozdni stezi, ne da bi se ozrl. Gor in dol po stezi, gor in dol... »Odpotoval sem dokaj nanaglom,« je bil rekel gospe Van Hopperjevi; in drobna gubica se mu je zapredla med obrvi. »Pravijo, da ne more preboleli žalosti nad ženino smrtjo...« In potem snočnja noč, maskarada; jaz, kako prihajam po stopnicah nizdol, oblečena kot Rebeka.

haja iz cerkve, lady Crowanovo, kako trga rože na svojem vrtu, in žensko v rožnati obleki, ki sem jo bila z njenim fantičkom vred srečala na čerh. Kmalu, čez nekaj ur, bodo vsi vedeli. Jutri za rana, pri zajtrku. »Našli so jadrnico gospe de Winter, in podoba je, da leži v kabini človeško truplo.« Človeško truplo v kabini. Rebeška leži na tleh. Rebeška ni v grobnici. Tista, ki jo je pokopali, ni ona. Rebeška ni utonila. Maksim jo je ubil. V hišici na robu gozda jo je ustrelil s samokresom. V sivi, tihi hišici, kjer škrahlja po strehi dež. Koščki igre za vajo v potrpežljivosti so že skakljali proti meni in silili vame. In slike brez medsebojne zveze so mi druga za drugo po bliskovo prešinjale glavo. Maksim, kako je tam doli v Franciji sedel zraven mene v avtomobilu.